

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

## Militie — Uitstel en vrijlating wegens kostwinnerschap. — (Met rechtspraak)

1. De voornaamste grond van uitstel en vrijlating om sociale redenen is het kostwinnerschap. Zeer groot is het aantal dienstplichtigen dat jaarlijks uit dien hoofde om uitstel of vrijlating verzoekt.

Steeds hebben de militiewetten aanvaard, dat de verplichting van onderhoud jegens de ouders of de verweesde broeders of zusters gaat vóór de dienstplicht.

De uitbreiding van de pensioenen tot de zelfstandigen, de verhoging van alle pensioenen in het algemeen en de stijgende levensstandaard hebben evenwel tot gevolg, dat het aantal kostwinnende dienstplichtigen allengerhand afneemt.

2. Het uitstel op grond van kostwinnerschap wordt geregeld door art. 10 van de militiewetten, gecoördineerd bij K.B. van 30 april 1962 (Staatsblad 9 mei 1962) en gewijzigd bij art. 2 van de wet van 4 juli 1964 (Staatsblad 23-7-1964).

« Zolang de ingeschrevene (dienstplichtige) in aanmerking komt » zo luidt dit artikel, « voor het contingent van een lichting, genoemd naar een der jaren waarin hij de leeftijd van 19 tot 23 jaar bereikt, kan hij een uitstel bekomen waardoor hij telkens naar de volgende lichting overgaat indien hij aan een der hierna gestelde vereisten voldoet »:

1° De kostwinner van vader en moeder of van één van beiden of, zo dezen overleden zijn, van zijn grootouders (Hoge Militieraad 14-12-1965, n° 239 i/z Baeyens) of van één van beiden, dan wel van één of meer verweesde broeders of zusters... ».

3. Kunnen de voormelde bepaling inroepen: de wettige kinderen, waarmede, volgens art. 17, § 1, en 2 van de dienstplichtwetten, gewijzigd bij art. 1 van de wet van 7 juli 1966 (Staatsblad van 20 augustus 1966, blz. 8415), gelijkgesteld worden: de erkende natuurlijke kinderen, de geadopteerde kinderen en de opgenomen kinderen die op het ogenblik van de aanvraag sinds ten minste tien jaar fiscaal ten laste zijn van het gezin <sup>(1)</sup>.

Zijn beide ouders van de dienstplichtige in leven dan kunnen zij dezes steun alleen inroepen voor zover de vader zestig jaar oud is, ofwel, krachtens art. 17 § 2 van

de militiewet, als verloren moet beschouwd worden voor het gezin, ingevolge verlamming, blindheid, krankzinnigheid of andere ziekten of lichaamsgebreken van gelijkaardige ernst, hetzij ingevolge een sedert ten minste twee jaar vastgestelde familieverlating of langdurige vermissing.

4. Art. 28 § 3 van de militiewet bepaalt dat, indien de aanvraag (om uitstel of vrijlating als kostwinner) steunt op de gezondheidstoestand van een gezinslid, de militieraad een geneesheer aanduidt om de juistheid van het aangevoerde feit na te gaan.

Het verdient aanbeveling bij dergelijke aanvraag een doktersattest te voegen waarin de aard van de aangevoerde ziekte of lichaamsgebreken is aangegeven. Dit voorschrift houdt nauw verband met de gegrondheid der aanvragen vermits, volgens de overheersende rechtspraak van de hoge militieraad, de grond van uitstel of vrijlating moet bestaan op het ogenblik van de indiening der aanvragen <sup>(2)</sup>.

5. Het is niet vereist dat de dienstplichtige de enige zoon noch zelfs de enige steun weze; zijn bijdrage in de gezinslasten moet echter, als enige bijdrage of naast die van de andere steunverlenende kinderen, onmisbaar zijn.

Het gebeurt wel vaker dat de militieraden de aanvraag om uitstel afwijzen wanneer de dienstplichtige ongehuwde broeders of zusters heeft ofwel gehuwde broeders of zusters zonder kinderen of met geringe gezinslast. De beslissing steunt dan meestal op de overweging dat die broeders en zusters over voldoende inkomsten beschikken om in te staan voor het onderhoud van de ouder(s). De bijdrage van de dienstplichtige in het gezinsonderhoud wordt niet betwist doch zij wordt als *niet onmisbaar* beschouwd <sup>(3)</sup>.

6. Veelal wordt gemeend dat de kostwinner niet mag gehuwd zijn. Het is verkeerd dit als principe voorop te stellen. Heeft immers recht op uitstel of vrijlating de kostwinner die, ofschoon gehuwd en familielasten dragend, bewijst in te staan voor het onderhoud van zijn ouders(s) <sup>(4)</sup>.

Evenmin mag het uitstel afhankelijk gemaakt worden

van het *samenwonen* van de dienstplichtige met zijn ouder(s).

7. In principe moet een prioritaire familieband bestaan tussen de kostwinner en de steungerechtigde. Hiervan wordt, krachtens art. 10 § 1, 1°, 2° lid van de wet, alleen afgeweken ten voordele van de persoon, familielid of niet, die bewijst dat hij de verweesde of verlaten dienstplichtige op de volle leeftijd van achttien jaar gedurende ten minste vier jaar te zijnen laste heeft gehad.

Het is niet vereist dat de termijn van vier jaar *ononderbroken* weze. Ook sluit het feit dat de dienstplichtige gedurende bedoelde periode reeds werkzaam is, niet uit, dat hij ten laste is van de steungerechtigde persoon. De uitdrukking «te zijnen laste» moet hier immers niet geïnterpreteerd worden in de zin die de fiscale wetten eraan geven, maar wel in de ruime betekenis. Het volstaat namelijk dat de dienstplichtige kost en inwonen geniet bij de steungerechtigde.

8. Voorts bepaalt de wet (art. 10, § 1, 1°, 6° lid) dat het samengevoegd inkomen van de vader en de moeder of van de daarmee gelijkgestelde persoon of van de grootouders, of van de verweesde broeders en zusters niet meer mag bedragen dan 30.000 fr., verhoogd met een vierde per persoon ten laste van de steungerechtigde(n), overeenkomstig de wettelijke bepalingen inzake de personenbelasting of met het bedrag van de bij de bedoelde belasting vrijgestelde kinderbijslagen voor de personen ten laste waarvoor dit bedrag het vierde overschrijdt.

Het wettelijk maximum werd gebracht op 30.000 fr. vanaf de militielichting van 1965 en op 40.000 fr. vanaf de lichting 1968<sup>(5)</sup>.

Voor de toepassing van de voorgaande bepaling worden de personen, wier inkomsten samengevoegd worden met deze van het gezinshoofd, steeds beschouwd als zijnde te dezes laste.

9. In vele gevallen is aan de voormelde wettelijke vereisten niet voldaan door dienstplichtigen die nochtans het overtuigend bewijs leveren dat zij in feite de kostwinners van hun gezin zijn.

Om zulke pijnlijk etoestanden te verhelpen laat art. 28, § 4 van de wet, de militieraad toe, bij eenparigheid van stemmen, het geval naar de hoge militieraad te verwijzen. In dergelijk geval mag de hoge militieraad het uitstel of de vrijlating slechts toestaan zo de beslissing eenparig wordt genomen<sup>(6)</sup>.

10. Art. 82, § 1 van de wetten op de inkomstenbelastingen, gecoördineerd bij K.B. van 26 februari 1964 (Staatsblad 10 april 1964) bepaalt dat beschouwd worden als zijnde ten laste, op voorwaarde dat zij deel uitmaken van het gezin van de belastingsplichtige op 1 januari van het dienstjaar en persoonlijk tijdens het vorige jaar niet meer dan 20.000 fr. netto verdiend hebben :

1. De echtgenoot ;
2. De afstammelingen en deze van de echtgenoot, alsook de kinderen die uitsluitend of hoofdzakelijk te zijnen laste zijn ;
3. De ascendenten en deze van de echtgenoot ;
4. De zijverwanten tot de tweede graad inbegrepen en deze van de echtgenoot ;
5. De personen die de kinderen bedoeld onder 2° te hunnen laste gehad hebben en die nadien ten laste van deze laatsten gevallen zijn.

Voorts bepaalt art. 82, § 2 van voormelde wet dat wanneer de belastingsplichtige een niet hertrouwde weduwnaar is en een of meer kinderen ten laste heeft, de overleden echtgenoot insgelijks geacht wordt ten laste te zijn.

De kinderen, wier inkomsten gevoegd worden bij deze van de belastingsplichtige, worden eveneens beschouwd als zijnde ten laste (art. 82, § 3).

Voor de leden van het gezin die hun dienstplicht vervullen op 1 januari van het dienstjaar, wordt er abstractie gemaakt van de bedrijfsinkomsten ten einde te bepalen of deze personen persoonlijk, gedurende het vorige jaar, inkomsten van meer dan 20.000 fr. netto verworven hebben (art. 83).

Worden niet beschouwd als zijnde ten laste, de personen die deel uitmaken van het gezin van de belastingsplichtige en die inkomsten genieten die voor deze laatste bedrijfslasten uitmaken (art. 84).

11. De militairen, die tijdens een veldtocht van het Belgisch leger of van de weermacht der kolonie zijn overleden of vermist, worden in het gezin medegerekend alsof ze nog in leven waren (art. 18 van de militiewet). Bij de berekening van de «personen ten laste» echter komen zij niet in aanmerking<sup>(7)</sup>. Bedoelde wettelijke bepaling zal evenwel kunnen ingeroepen worden door de dienstplichtige die zich beroept op art. 10, § 1, 5° (uitstel van de eerstopgeroepene uit een gezin met ten minste vijf kinderen in leven) en art. 12, § 1, 4° (vrijlating van de ingeschrevene die ten minste vijf broeders of zusters in leven heeft).

12. De dienstplichtige zelf mag niet gerekend worden als zijnde ten laste. Immers, wie steun verleent kan niet ten laste zijn.

De militieraden nemen echter algemeen aan dat van de inkomsten der steungerechtigden een bedrag mag worden afgetrokken, overeenstemmend met een normaal loon waarop de kostwinner, die arbeidst voor rekening van de steungerechtigden, redelijkerwijze aanspraak mag maken.<sup>(8)</sup>

13. De Koning kan het bedrag, dat aan de grondslag ligt voor de berekening van het maximum inkomen van de steungerechtigden, bij een in ministerraad overlegd besluit wijzigen in directe verhouding tot de schommelingen van de levensduurte (art. 10 § 1, 1°, 8e lid van de militiewet).

In uitvoering van deze bepaling werd het basisbedrag van 20.000 Fr. vervangen door 25.000 Fr. bij K.B. van 31-1-1961 (Staatsblad 9-2-1961) en van 30.000 Fr. door 40.000 Fr. bij K.B. van 31-12-1966 (Staatsblad van 31-12-1966.<sup>(9)</sup>

14. Voorts bepaalt de wet (art. 10 § 1, 1°, 8e lid) dat in aanmerking moeten genomen worden de inkomsten van het kalenderjaar voorafgaande aan het jaar vóór de datum van de indiening van de aanvraag tot uitstel.

Deze inkomsten stemmen overeen met het geheel van de netto-inkomsten, deze bepaald zijnde volgens de regels van toepassing op de grondslag van personenbelasting of naar analogie met deze regels wanneer het inkomen betreft die van de belasting vrijgesteld zijn, doch vóór aftrek van de sommen bepaald bij artikels 15, § 1, 5° en 18 § 2 van de wet van 20 november 1962 houdende hervorming der inkomstenbelastingen (art. 2 wet van 4 juli 1964, Staatsblad 23 juli 1964).<sup>(10)</sup>

15. Artikel 10 § 1, 1°, 10e lid van de wet bepaalt dat de militieraden bevoegd zijn rekening te houden zowel met de inkomsten van het kalenderjaar voorafgaande aan de datum van de indiening van de aanvraag als met de

*vermoedelijke* inkomsten van het lopende jaar, wanneer bewezen is dat zij lager zijn of zullen zijn.

De bedoelde inkomsten moeten niet noodzakelijk beneden het wettelijk maximum liggen, zoniet zou een voorwaarde aan de wet toegevoegd worden. Voldoende is het te bewijzen dat zij *lager* zijn of zullen zijn dan die van het jaar voorafgaand aan het jaar vóór de datum van indiening van de aanvraag.

Sommige dienstplichtigen worden de onmisbare steun van het gezin ingevolge het overlijden of de zware ziekte van hun vader tijdens het jaar waarin de aanvraag om uitstel of vrijlating werd ingediend.

Voormelde wettelijke bepaling verhelpt deze toestand.

Juist omdat het in aanmerking te nemen jaar kan verschillen, zijn de militieraden ertoe gehouden het jaar aan te duiden waarop zij steunen om de berekening van de inkomsten te bepalen. Zoniet is hun beslissing onvoldoende gemotiveerd en worden de hoge militieraad en eventueel het Hof van Cassatie in de onmogelijkheid geplaatst hun controle omtrent de juiste toepassing van art. 10 § 1, 1° van de wet uit te oefenen. <sup>(12)</sup>.

16. De inkomsten worden aangegeven op een formulier (model 15) dat door de gemeenteoverheid wordt overgemaakt aan ieder dienstplichtige die uitstel of vrijlating wegens kostwinnerschap wenst te bekomen. De steungerechtigden moeten het formulier invullen en ondertekenen waarna het door de controleur der belastingen wordt nagezien.

Het gebeurt echter dat, ingevolge familieverlating of vermissing van het gezinshoofd, de dienstplichtige in de onmogelijkheid verkeert het bewijs van de inkomsten van zijn ouder(s) te leveren. In dat geval steunen de militieraden hun beslissing op andere bewijsmiddelen dan fiscale bescheiden die hun door de dienstplichtige worden voorgelegd of, bij ontstentenis hiervan, op vermoedens. <sup>(13)</sup>.

17. De inkomsten van hen die hun werkelijke en gewone verblijfplaats in het buitenland hebben, mogen geraamd worden, rekening houdende met het verschil van koopkracht van de munt. (art. 10 § 1, 1°, laatste lid). Zo werd in de vijftigerjaren door de hoge militieraad het coëfficiënt 2 toegepast op de inkomsten van de ouders van de dienstplichtige kostwinner die in het voormalig Belgisch Kongo gevestigd waren. <sup>(14)</sup>.

18. *Uitstel* als kostwinner wordt toegekend zolang de dienstplichtige in aanmerking komt voor het contingent van een lichting, genoemd naar een der jaren waarin hij de leeftijd van 19 tot 23 jaar bereikt (zie n° 2).

Nadien kan hij de *vrijlating* verkrijgen, op grond van art. 12, § 1, 7° van de militiewet. Zijn aanvraag moet hij indienen tijdens de maand januari van het jaar, voorafgaande aan dit waarin hij 24 jaar wordt.

De voorwaarden voor de toekenning van vrijlating zijn dezelfde als deze bepaald bij art. 10, § 1, 1° (n° 2 e.v.). Het feit dat de dienstplichtige voordien steeds uitstel bekam om andere redenen dan het kostwinnerschap, verhindert niet dat hij als kostwinner de vrijlating zou verkrijgen. Het is immers mogelijk dat hij pas kostwinner wordt na januari van het jaar waarin hij 22 jaar wordt.

Wie de voorwaarden van buitengewoon uitstel (art. 11 van de militiewet) slechts vervult na de maand januari van het jaar waarin hij 22 jaar wordt, kan eveneens de vrijlating bekomen. Dit is het geval voor de dienstplichtige die, wegens zijn leeftijd, geen uitstel meer kan bekomen en kostwinner wordt uiterlijk op 31 januari van het jaar waarin hij 23 jaar wordt (n° 23).

19. De vrijlating kan niet worden verleend aan een

dienstplichtige-kostwinner, zo een nog in leven zijnde broeder reeds om dezelfde reden de vrijlating of de aanwijzing voor het speciaal contingent heeft bekomen (art. 12, § 3 van de militiewet). Dit cumulatieve verbod slaat alleen op de vrijlatingen wegens kostwinnerschap. Twee broeders kunnen bijgevolg de vrijlating bekomen, de ene als lid van een kroostrijk gezin (art. 12, § 1, 4°), de andere als kostwinner (art. 12, § 1, 7°).

Uitstel kan wel achtereenvolgens toegekend worden aan de twee leden van hetzelfde gezin. Uitstel wegens kostwinnerschap kan ook volgen op vrijlating voor dezelfde reden.

Art. 12, § 3 is evenwel niet van toepassing indien het gezinslid, dat reeds met vrijlating begunstigd werd, *overleden* is. Bovendien kan een tweede lid van het gezin de vrijlating als kostwinner bekomen op voorwaarde dat de eerste nog in leven zijnde rechthebbende als *vrijwilliger* sedert ten minste één jaar onder de wapens is geweest, het genot van deze vrijlating heeft *verzaakt*, of *gehuwd* is en deel uitmaakt van een lichting welke aan die van de aanvrager ten minste vijf jaar voorafgaat (art. 12, § 3, 2° lid).

20. De aanvragen om uitstel of vrijlating wegens kostwinnerschap moeten op straffe van niet-ontvankelijkheid in de vormen, binnen de termijnen en bij de overheden, door K.B. van 30 april 1962 (Staatsblad 9 mei 1962) bepaald, worden ingediend (art. 20, § 1 militiewet).

Zij dienen schriftelijk ingediend te worden en in principe ondertekend te zijn door de dienstplichtige zelf.

In de volgende gevallen treedt de dienstplichtige evenwel niet persoonlijk of alleen op :

a) De aanvragen van de dienstplichtige zeelieden moeten door de waterschout of door diens bemiddeling worden ingediend (art. 21, § 1; zie eveneens art. 12, § 1, K.B. van 30 april 1962) ;

b) De aanvragen van elke dienstplichtige mogen door een bijzondere gevolmachtigde worden ingediend (art. 21, § 2). In dat geval moet de volmacht, bekleept met de handtekening van de dienstplichtige, bij de aanvraag gevoegd worden (art. 12, § 2, K.B. van 30 april 1962) ;

c) Wanneer de dienstplichtige zich gewoonlijk in staat van imbeciliteit, krankzinnigheid of razernij bevindt, mag zijn aanvraag door zijn wettelijke vertegenwoordiger worden ingediend (art. 12, § 3, K.B. van 30 april 1962) ;

d) De militierechtscolleges kunnen rekening houden met de aanvraag van een ongeletterde wiens handtekening vervangen is door een kruisje dat hij heeft geplaatst in het bijzijn van twee getuigen waarvan één openbaar ambtenaar is (art. 12, § 4, K.B. 30 april 1962).

21. De aanvragen moeten ingediend worden bij het gemeentebestuur van de militiewoonplaats in de loop van de maand *januari* van het jaar, voorafgaand aan datgene waarnaar de lichting, waartoe de aanvrager behoort, genoemd is.

Moeten echter worden ingediend, bij aangetekende brief, bij de gouverneur van de provincie waaronder de militiewoonplaats ressorteert :

a) De aanvraag om uitstel of om vrijlating wegens kostwinnerschap, ingediend na het verstrijken van voormelde termijn doch vóór de datum waarop de aanvrager zich bij zijn eenheid moet aanmelden, wanneer hij, vóór het verstrijken van de termijnen, reeds de gestelde vereisten vervulde en, tot opheffing van het verval, uitzonderlijke redenen aanvoert, te beoordelen door de militierechtscolleges (art. 20, § 3, militiewet en art. 16, 1°, K.B. 30 april 1962; cf. A.P.R., o.c. n° 345) ;

b) De aanvraag om vrijlating, gegrond op art. 12, § 3, 2° lid van de militiewet (zie n° 19 in fine) en ingediend

door een ingeschrevene, tweede lid van het gezin, die wenst beschouwd te worden als onmisbare steun, maar die in de maand januari van het jaar voorafgaand aan datgene waarnaar de lichting, waartoe hij behoort, genoemd is, nog geen enkele der bij de wet bepaalde gronden kan doen gelden (art. 16, 3°, K.B. 30 april 1962).

Deze aanvraag wordt eveneens ingediend vóór de datum waarop de betrokkene zich bij zijn eenheid moet aanmelden.

c) De aanvraag om buitengewoon uitstel, gegrond op art. 11, §1 van de militiewet (zie n° 23) en ingediend door een ingeschrevene die, ingevolge het overlijden van een gezinslid na de maand januari van het jaar voorafgaande aan datgene waarnaar de lichting waarvan hij deel uitmaakt, genoemd is, kostwinner is geworden (art. 16, 4°, K.B. 30 april 1962).

Deze aanvraag moet ingediend worden vóór dat de betrokkene zijn werkelijke diensttijd volbracht heeft;

d) De aanvraag om uitstel of vrijlating als kostwinner, uitgaande van de dienstplichtige die na 15 januari kennis heeft gekregen van een beslissing waarbij hij bij de lichting van het volgend jaar wordt ingedeeld en die geen aanvraag heeft ingediend in de loop van de maand januari.

Deze aanvraag wordt ingediend binnen de maand volgend op voormelde kennisgeving (art. 16, 6°, K.B. 30 april 1962).

22. De dienstplichtige kan, in elke stand van de zaak voor de militierechtscolleges, het voorwerp van zijn aanvraag wijzigen of een reden door een andere vervangen (art. 20, §4, militiewet).

Dit gebeurt vaak wanneer hij inziet dat de voorwaarden van uitstel als kostwinner niet vervuld zijn terwijl hij wel uitstel kan bekomen als onmisbaar in het bedrijf dat hij voor eigen rekening of voor rekening van zijn ouders drijft (art. 10, §1, 7° militiewet).

23. Krachtens art. 11 van de militiewet kan buitengewoon uitstel verleend worden aan de ingeschrevene die kostwinner wordt ingevolge het overlijden van een gezinslid, voorgevallen na het verstrijken van de termijn bepaald voor het indienen van de aanvragen om uitstel. Hierdoor gaat de dienstplichtige over naar de volgende lichting. Heeft hij, wegens zijn leeftijd, geen recht meer op de eerste vijf uitstelverleningen, dan wordt de aanvraag om buitengewoon uitstel beschouwd als een aanvraag om vrijlating (zie n° 18 in fine).

Wordt hij echter naar een lichting overgebracht met dewelke hij nog een gewoon uitstel kan aanvragen, dan zal hij zijn aanvraag om uitstel binnen de wettelijke termijnen moeten indienen.

In zake het verlenen van buitengewoon uitstel zijn de militieraad en de hoge militieraad bevoegd met de vermoedelijke inkomsten van het volgend jaar rekening te houden. Het overlijden van een gezinslid kan immers een plotse wijziging teweegbrengen in de inkomsten van het gezin.

Wie, na buitengewoon uitstel bekomen te hebben, met het contingent van een latere lichting wordt opgeroepen, mag de reeds volbrachte diensttijd in rekening brengen (art. 11, §3).

24. In zake uitstel, buitengewoon uitstel en vrijlating wegens kostwinnerschap werd in de jaren 1964, 1965, 1966 en begin 1967 door de hoge militieraad en door het hof van cassatie ondermeer beslist:

— Het netto-inkomen, vastgesteld volgens de bepalingen der wetten op de inkomstenbelastingen, mag niet vermindert worden met de buitengewone uitgaven van het gezin (H.M.R. 29-6-1965 i/z Klinck, n° 15) noch met uitgaven

van persoonlijke aard (H.M.R. 16-11-1965, i/z Lahousse, n° 145), zoals uitgaven voor de gezondheidszorgen voor de moeder van de dienstplichtige (H.M.R. 1-12-1964, i/z Vandenbroucke A., n° 1; voorziening in cassatie tegen deze beslissing werd verworpen bij Cass. 3-5-1965, Pas. 1965, I, 925; idem, 1-12-1964, i/z Poeck Fr., n° 78; idem, 27-9-1966, i/z Berrevoets, n° 84; contra: H.M.R. 26-7-1966, i/z Puts, n° 47 — aftrek toegestaan van uitgaven voor gezondheidszorgen voor de vader —; idem 22-10-1965, i/z Closset, n° 84 — aftrek toegestaan van de medische en farmaceutische kosten en van de kosten veroorzaakt door de hulp van een derde —; idem 30-12-1965, i/z Volou, n° 274 — aftrek toegestaan van de vergoedingen betaald door de zware invalide voor de hulp van derden —;

— Dienen opgenomen te worden in de berekening der netto-inkomsten (zie n° 14) de tegemoetkoming voor gebrekkigen en verminkten (H.M.R. 8-12-1964, i/z Maes E., n° 19; cf. Cass. 21-1-1959, Pas. 1959, I, 515; idem 28-3-1960, Pas. 1960, I, 871); het pensioen van oorlogsweduwe (H.M.R. 30-10-1964, i/z Cordier G., n° 92); het kadastraal inkomen van de onroerende goederen, ten minste gedeeltelijk (H.M.R. 22-12-1965, i/z Eraly, n° 203); het pensioen van oorlogsinvalide (H.M.R. 5-10-1965, i/z Janssen, n° 25; voorziening in Cassatie, verworpen bij Cass. 14-3-1966, Pas. 1966, I, 903); de netto-gezinsvergoedingen en het invaliditeitspensioen (H.M.R. 16-11-1965, i/z Gielen, n° 126; idem 8-2-1966, i/z Stevenin, n° 288); de vergoeding uitbetaald door het Fonds voor Gebrekkigen en Verminkten (H.M.R. 16-11-1965, i/z Lahousse, n° 145); de mutualiteitsvergoeding (H.M.R. 21-12-1965, i/z Kerstens, n° 242); de werklozensteun (H.M.R. 17-5-1966, i/z Boonen, n° 320); de ziektevergoedingen na aftrek van een forfaitair bedrag van één vierde voor de lasten daar de wet het heeft over « netto-inkomsten » (H.M.R. 14-2-1967, i/z Depamelaere, n° 366).

— Uitstel wordt toegestaan aan de dienstplichtige die in de maand januari, tijdens dewelke de aanvraag werd ingediend, aan alle vereisten, gesteld door art. 10, §1, 1° van de militiewet, voldoet (H.M.R., 17-11-1964, i/z Mestdag W., n° 142; idem, 14-12-1965, i/z Maes, n° 244; idem, 26-4-1966, i/z Vandenbergh, n° 309; idem, 22-12-1966, i/z Smet, n° 205; idem, 6-7-1966, i/z Van Lis, n° 329; idem, 27-9-1966, i/z Heeren, n° 345); het feit dat zijn broeder na januari van hetzelfde jaar gedemobiliseerd wordt, kan de in januari bestaande toestand niet beïnvloeden (H.M.R., 15-9-1964, i/z Schietecatte J., n° 3; idem, 4-10-1966, i/z X., n° 93; idem, 25-10-1966, i/z Ferlin, n° 162); er werd eveneens uitstel toegestaan aan de dienstplichtige wiens zuster huwde na de maand januari waarin de aanvraag werd ingediend en voordat de zaak voor de militieraad opgeroepen werd (H.M.R., 22-12-1964, i/z Van Nieuwenhove R., n° 124; idem, 14-12-1965, i/z Luyten, n° 243 doch verbroken door Cass., 20-6-1966, Pas. 1966, I, 1331 — het hoger beroep bij de H.M.R. werd *laattijdig* verklaard —; H.M.R., 13-9-1966, i/z Bonroy, n° 92, doch verbroken door Cass. 27-2-1967, niet gepubliceerd).

— Uitstel wordt geweigerd aan de dienstplichtige die in de maand januari, waarin hij zijn aanvraag als kostwinner indiende, nog student was (H.M.R., 22-9-1964, i/z Batteau A., n° 12; idem, 10-11-1964, i/z De Meuleneire; idem, 5-7-1966, i/z Vandergynst, n° 325; idem, 11-9-1964, i/z Huez Ch., n° 26).

— Uitstel wordt geweigerd wanneer blijkt dat het persoonlijk inkomen van de dienstplichtige niet voldoende is om de moeder te steunen (H.M.R., 22-9-1964, i/z Den Haese, n° 20);

— Het kostwinnerschap voor *eigen* gezin is geen wettelijke grondslag voor uitstel of vrijlating (H.M.R., 10-11-

1964, i/z De Meuleneire A., n° 25; idem, 29-9-1964, i/z Suys A., n° 33).

— Heeft geen recht op uitstel de dienstplichtige wiens broeder ongehuwd is en voldoende inkomsten bezit om de moeder te steunen (H.M.R., 29-9-1964, i/z Marien P., n° 31; idem, 6-10-1964, i/z Van de Poel E., n° 49), of wiens broeder meer verdient dan de dienstplichtige zelf (H.M.R., 20-9-1966, i/z Wagemans, n° 68), of wiens vrouw in de maand januari van de aanvraag voldoende verdiende om haar schoonmoeder te helpen (art. 206, B. W., H.M.R., 2-12-1966, i/z Demaret, n° 218) of wiens moeder hem een loon uitbetaalt (H.M.R., 9-12-1966, i/z Denaeyer, n° 262; idem, 16-12-1966, i/z Jaumin, n° 313).

— Is geen kostwinner, de dienstplichtige die zijn familie sinds lang verlaten heeft (H.M.R., 24-11-1964, i/z Steeckx J., n° 11).

— Heeft geen recht op uitstel de dienstplichtige die 5 ongehuwde zusters heeft die voldoende inkomsten hebben om hun moeder te helpen (H.M.R., 30-10-1964, i/z Vacher J.-M., n° 115).

— Wegens het bestaan van speciale omstandigheden (art. 37, § 3, militiewet), wordt uitstel toegestaan aan de dienstplichtige wiens vader meer dan 60 jaar is en het familiaal bedrijf stopgezet heeft (H.M.R., 10-11-1964, i/z Mathys R., n° 138); wiens vader krankzinnig geworden is (H.M.R., 22-11-1966, i/z A., n° 349); wiens vader 90 % oorlogsinvalide is en belangrijke verzorgingskosten heeft (H.M.R., 17-11-1964, i/z Grispen J., n° 155); wiens vader sinds lang ziekelijk is en wanneer geen verbetering te verwachten valt (H.M.R., 17-11-1964, i/z Roosen J., n° 156; idem, 8-2-1966, i/z Dehairs, n° 270; idem, 20-9-1966, i/z Vercauteren, n° 53; idem, 6-9-1966, i/z Clerix, n° 71).

— Het feit dat de dienstplichtige gehuwd is, belet niet dat hij tevens de kostwinner van zijn ouders kan zijn (H.M.R., 17-11-1964, i/z Goris A., n° 139; idem, 17-11-1964, i/z Verberck P., n° 145; idem, 22-12-1964, i/z Leyssen R., n° 191) indien bewezen is dat hij onmisbaar is voor het gezinsonderhoud (H.M.R., 23-11-1965, i/z Braeckman, n° 185).

— Ten einde uitstel te bekomen, kan de dienstplichtige het huwelijk van zijn broeder niet inroepen (H.M.R., 27-11-1964, i/z Markgraff S., n° 170; idem, 8-12-1964, i/z Roose F., n° 186), noch het feit dat zijn broeder het gezin verlaten heeft (H.M.R., 26-4-1966, i/z Porrez, n° 312; idem, 29-11-1966, i/z Biesmans, n° 360).

— Moet beschouwd worden als kostwinner van zijn verweesde broeder en zuster, hij, wiens vader uit de ouderlijke macht ontzet werd en wiens moeder overleden is (H.M.R., 14-12-1965, i/z Van Damme, n° 247), alsook hij wiens moeder overleden is, wiens vader sinds meer dan 2 jaar het gezin verlaten heeft en wiens zuster zonder inkomsten is (H.M.R., 14-10-1966, i/z Smet, n° 37).

— Is kostwinner, de dienstplichtige die bewijst dat de inkomsten van de vader voortspruiten uit zijn eigen arbeid (H.M.R., 1-12-1964, i/z Tulpin E., n° 174), alsook hij wiens vader zwaar ziek is en wanneer bewezen is, dat de inkomsten van het landbouwbedrijf grotendeels door de dienstplichtige worden voortgebracht (H.M.R., 14-12-1965, i/z Berghmans, n° 238; idem, 21-12-1965, i/z Verbouwhede, n° 250; idem, 20-12-1966, i/z Leenaers, n° 102; idem, 20-1-1967, i/z Degavre, n° 264; idem, 9-5-1967, i/z Van de Vloet, n° 381).

— Het uitstel wordt geweigerd aan de dienstplichtige wanneer blijkt dat de moeder haar inkomsten fictief verminderd heeft; deze liet haar café, zonder noodzaak, over aan haar zoon en zij bleef de drankgelegenheid exploiteren (H.M.R. 15-12-1964 i/z D'Haeseleer E. n° 178, voorziening in Cassatie verworpen bij Cass. 31-5-1965, Pas. 1965 I, 1057).

— Kan geen uitstel bekomen de dienstplichtige die niet bewijst dat hij een winstgevende beroepsactiviteit heeft (H.M.R. 24-9-1965 i/z Paquay n° 254; idem 29-3-1966 i/z Huybrechts n° 305).

— Buitengewoon uitstel kan slechts toegekend worden aan wie kostwinner wordt ingevolge het overlijden van een gezinslid of ingevolge een hiermede gelijkgesteld feit en niet aan wie onmisbaar wordt in een bedrijf (H.M.R. 15-2-1966 i/z Van Astele, n° 275).

— Is kostwinner de dienstplichtige wiens broeder alleen niet kan instaan voor het gezinsonderhoud (H.M.R. 25-5-1965 i/z Van Houtte n° 9) of wiens twee zusters zware familiale lasten hebben (H.M.R. 20-9-1966 i/z Delaere n° 89).

— Heeft recht op vrijlating de dienstplichtige wiens moeder derden heeft moeten schadeloos stellen voor schade berokkend door de broeder van de dienstplichtige die krankzinnig is ofschoon de inkomsten van de moeder het wettelijk maximum overschrijden (H.M.R. 19-11-1965 i/z N. n° 137). Uitstel werd eveneens toegestaan aan een dienstplichtige, ofschoon de inkomsten van de ouders hoger lagen dan het wettelijk maximum, gelet op de hoge medische en farmaceutische kosten van het gezin en een gemis van inkomsten gedurende verscheidene maanden (H.M.R. 1-4-1966 i/z De Cock n° 304; idem 27-9-1966 i/z Luyten n° 87 doch verbroken in Cass. 27-2-1967, niet gepubliceerd; idem 3-5-1966 i/z Gijsemans n° 8; idem 3-5-1966 i/z Verstraeten; idem 30-9-1966 i/z Closset n° 125); uitstel werd insgelijks toegestaan daar bleek dat, wegens zware dokterskosten, het gedeelte van het netto-inkomen, dat overbleef voor het normale gezinsonderhoud, ver beneden het wettelijk maximum lag (H.M.R. 25-10-1966 i/z Van Landegem n° 121; idem 13-12-1966 i/z Vandebroeck; idem 27-1-1967 i/z Delforge n° 373).

— Door de inkomsten van « het lopende jaar » dienen de inkomsten van het jaar van de indiening van de aanvraag verstaan te worden en niet die van het jaar daaropvolgend (H.M.R. 3-12-1965 i/z Chapa, n° 180, voorziening verworpen bij Cass. 27-6-1966, Pass. 1966, I, 1371).

— De weigering van de militieraad de zaak op grond van art. 28 § 4 van de militiewet te verwijzen naar de hoge militieraad kan niet aangevochten worden voor de hoge militieraad; de militieraad oordeelt te dezen souverain (H.M.R. 8-2-1966 i/z Stevenin n° 288; cf. Cass. 27-6-1966 Pas. 1966, I, 1371, i/z Chapa).

— Wie om vervroegde dienstneming verzocht (art. 9 van de militiewet) kan geen uitstel of vrijlating als kostwinner meer vragen (H.M.R. 9-5-1967 i/z Vandenborre n° 386).

— Wie onontbeerlijk is in een bedrijf (art. 10 § 1, 7° militiewet) kan geen vrijlating bekomen; kostwinnerschap en onmisbaarheid voor een bedrijf mogen niet verward worden (H.M.R. 8-2-1966 i/z Stevenin n° 288).

— Is geen kostwinner hij wiens broeder om reden van kostwinnerschap uitstel bekwam met dezelfde lichte zelf indien die broeder nadien huwde (H.M.R. 5-7-1966 i/z Claes n° 328).

— Het huwelijk van de broeder van de dienstplichtige kan niet met overlijden worden gelijkgesteld voor de toepassing van art. 11 van de militiewet — buitengewoon uitstel — (H.M.R. 27-9-1966 i/z Van Hees n° 344).

— De intrekking van uitstel is onbestaande indien blijkt dat ze verkeerdelijk werd aangeraden door de overheid van de militiegemeente die, volgens de militiewet, een bevoegd verklaarde overheid is; de dienstplichtige mag hiervan de nadelige gevolgen niet dragen (H.M.R. 28-2-1967 i/z Van Hoof, n° 364).

— Wanneer de dienstplichtige op regelmatige wijze afstand gedaan heeft van het uitstel of de vrijlating is iedere latere ingediende aanvraag tot uitstel onontvankelijk (art. 54 militiewet; Cass. 11-5-1964, Pas. 1964, I, 956; i/z Lebeau; idem 23-8-1965, Pas. 1965, I, 1200 i/z Hens; idem 7-3-1966, Pas. 1966, I, 866 i/z Bottu).

— Wanneer het gezin van de vader van de dienstplichtige twee personen omvat die in principe personen ten laste zijn volgens art. 10 § 1, 1°, alin. 3 van de militiewet en art. 25 § 7 van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen, mag de hoge militieraad zich er niet toe beperken te verklaren dat de inkomsten van de ouders van de dienstplichtige het bij voormeld art. 10 bepaalde maximum overschrijden door slechts rekening te houden met één persoon ten laste, zonder de beweegredenen aan te duiden waarom de andere persoon niet als zijnde ten laste moet beschouwd worden (Cass. 9-6-1964, Pas. 1964, I, 1082 i/z Vanderlooven).

— Wanneer de militieraad de zaak niet verzond naar de hoge militieraad op grond van art. 28 § 4 van de militiewet en de dienstplichtige de bij art. 10 § 1, 1° van deze wet bepaalde voorwaarden niet vervulde is de hoge militieraad niet bevoegd uitspraak te doen over de aangevoerde «speciale omstandigheden» (Cass. 6-1-1964, Pas. 1964, I, 464 i/z Leyn).

— Is nietig de voorziening opgesteld in de franse taal tegen een beslissing die door de hoge militieraad in het nederlands gegeven werd (Cass. 8-12-1965, Pas. 1966 I, 478 i/z Temmermans; zie art. 27 en 40 wet van 15-6-1935).

— Geldt niet als voorziening in cassatie het verzoekschrift waarbij de dienstplichtige de «herziening» vraagt van de beslissing van de hoge militieraad (Cass. 14-3-1966 Pas. 1966, I, 903 i/z Lenaerts).

— De dienstplichtige moet bewijzen dat de inkomsten van zijn ouders het wettelijk maximum niet overschrijden (Cass. 4-4-1966 Pas. 1966, I, 1008 i/z Serrane).

— Het hoger beroep tegen de beslissing van de militieraad moet ingesteld worden bij aangetekend schrijven gericht aan de minister van binnenlandse zaken binnen de 15 dagen vanaf de dag waarop de betekening van de aangevochten beslissing ter bestemming gekomen is en niet vanaf de dag waarop de dienstplichtige de betekening van de beslissing ontvangen heeft (Cass. 2-5-1966, Pas. 1966, I, 1103, i/z De Hert).

— Is niet onontvankelijk de voorziening die de geschonden wettelijke bepaling niet opgeeft (art. 51 §§ 1 en 4 militiewet; Cass. 2-5-1966, Pas. 1966 I, 1104 i/z Desmet; idem 23-5-1966, Pas. 1966, I, 1192 i/z Jadoul).

— Noch art. 37 § 1 van de militiewet noch een andere bepaling vereisen dat de beslissing van de hoge militieraad

zou vermelden dat zij bij meerderheid van stemmen genomen werd (Cass. 9-5-1966, Pas. 1966, I, 1135, i/z Bila).

— Het feit dat de dienstplichtige in elke stand van de zaak het voorwerp van zijn aanvraag kan wijzigen of een reden door een andere vervangen (art. 20 § 4 militiewet) heeft niet noodzakelijk tot gevolg hem de mogelijkheid te ontnemen later een aanvraag, gerond op een andere reden, in te dienen op basis van art. 20 § 3 van de militiewet omdat hij voordien van een regelmatig ingediende aanvraag zou afgezien hebben (Cass. 20-6-1966, Pas. 1966, I, 1332, i/z Verschaeren).

— Het uitstel kan niet toegestaan worden zelfs indien de bijdrage van de beroepsinkomsten van de dienstplichtige onmisbaar is voor het onderhoud van het gezin (Cass. 27-6-1966, Pas. 1966, I, 1371, i/z Chapa).

— Faalt in feite, het middel, aangevoerd ter staving van een voorziening inzake militie, gesteund op feitelijke gegevens die niet voortvloeien noch uit de aangevochten beslissing noch uit de proceduristukken (Cass. 27-6-1966, Pas. I, 1966, 1373 i/z Bastin).

HUGO VAN EECKE,  
Advocaat bij de balie te Brussel.

(1) In uitvoering van art. 3 van de wet van 7 juli 1966 bepaalde het K.B. van 24 oktober 1966 (Staatsblad 17 november 1966) dat art. 1 van voormelde wet van toepassing zou zijn vanaf 1 januari 1967 en op de dienstplichtigen van de lichte 1968.

(2) Hoge Militieraad, 17 november 1964 i/z Mestdag W., nr. 142; idem 14 december 1965, i/z Maes, nr. 244; idem, 26 april 1966 i/z Vandenberghe, nr. 309; zie nr. 24.

(3) H.M.R., 29 september 1964 i/z Mariën P.; idem 6 oktober 1964 i/z Van de Poel E.; idem 30 oktober 1964 Vacher J.M.; zie nr. 24.

(4) H.M.R. 17 november 1964 i/z Goris A., nr. 139; idem 22 december 1964, i/z Leyssen, nr. 191; zie nr. 24.

(5) Art. 8 van de wet van 8 maart 1962, art. 2 van de wet van 4 juli 1964 en K.B. van 20 december 1966, Belgisch Staatsblad van 31 december 1966.

(6) Art. 37, par. 3 van de wet; H.M.R. 11 september 1964 i/z Schreyen, nr. 59; id. 13 oktober 1964 i/z Van den Ostende, nr. 79;

Van bedoelde bepaling wordt door sommige militieraden zeer vaak gebruik gemaakt; door andere niet.

(7) Cass. 21 juni 1954, Pas. 1954, I, 900.

(8) A.P.R. Tw. Militie, nr. 157 met verwijzing naar rechtspraak; H.M.R. 1 december 1964 i/z Tulpin E. nr. 174).

(9) zie nr. 8.

(10) Voor de in aanmerking te nemen inkomsten, wordt verwezen naar de A.P.R., Tw. Militie nrs. 161 e.v.; H.R.M. 16 november 1965 i/z Seynhaeve, nr. 32.

(11) o.m. H.M.R. 27 oktober 1964 i/z Helsen A. nr. 5 en 30 september 1966, i/z Mortiaux, nr. 96; idem 17 november 1964, i/z Pison F. nr. 47; idem 30 september 1966 i/z Szulzinger nr. 38).

(12) A.P.R., o.c. nr. 164.

(13) A.P.R., o.c. nr. 167.

(14) H.M.R. 14 december 1955, i/z Beschrijver.

## DE DEELNAME VAN DE ARBEIDERS IN DE BEDRIJFSWINSTEN VOLGENS DE FRANSE WET

### Korte Historiek.

In feite erkennen de drie verordeningen betreffende de verplichte deelname in de bedrijfswinsten dat de wetten aangaande de vrijwillige deelname in de bedrijfswinsten 1959, niet aan de verwachtingen beantwoord hebben. Door de nieuwe wetgeving wordt de deelname verplicht gemaakt voor alle bedrijven die meer dan 100 arbeiders en bedienden te werk stellen.

Om deze verplichte deelname aantrekkelijk te maken, werden speciale fiscale vrijstellingen voorzien. Welke de juiste draagwijdte van die fiscale voordelen zijn zullen we later bespreken.

Het bedrag waarop de arbeiders recht hebben als deel-

name in de bedrijfswinsten, wordt niet onmiddellijk aan de arbeiders uitbetaald maar het wordt voor 5 tot 8 jaar in een speciaal fonds bewaard. Het bedrijf kan deze fondsen eventueel aanwenden voor investeringsdoeleinden. Een gemeenschappelijk organisme van werknemers-werkgever(s) beheert deze fondsen.

### 1) Welke bedrijven vallen hieronder?

Alle bedrijven in Frankrijk of in de koloniën met meer dan 100 arbeiders.

Bedrijven met minder dan 100 arbeiders mogen een plan voor vrijwillige deelname in bedrijfswinsten uitwerken. Dit plan kan wel of niet gelijk zijn aan het wette-

lijk verplichte. De bedrijven die reeds een plan volgens de wetgeving van 1959 hadden uitgewerkt, mogen hiermee voortgaan tot en met 31 december 1969. Nieuwe bedrijven — behalve die door samensmelting ontstaan — zijn voor drie jaar ontslagen van een verplicht plan. Genationaliseerde bedrijven zullen ook door de verplichte deelname in de bedrijfswinsten getroffen worden. Meer gegevens zal de wetgever hierover verstrekken.

## 2) Hoe moet dat plan opgezet worden ?

De bedrijfsleiding moet dat plan uitwerken met de werknemersraad en de syndicale afvaardiging ofwel door een collectieve overeenkomst.

## 3) Wanneer treden de verordeningen in werking ?

Deze verplichte deelname treedt in werking vanaf 1 januari 1968. Het plan moet uitgewerkt zijn binnen het jaar volgend op de afsluiting van het fiscaal jaar waarin de arbeiders recht hadden op de deelname.

## 4) Hoe worden de bedrijfswinsten berekend ?

De berekeningswijze lijkt erg op de Amerikaanse profit-snaring base. Bedrijfswinsten na belastingsaf trek worden met 5 % van het maatschappelijk kapitaal verminderd. Dit bedrag wordt verdeeld onder de aandeelhouders. Het bedrag dat overblijft, na aftrek van de belastingen (50 %) en deze extra 5 % vormen de basis waarop de verplichte deelname in de bedrijfswinsten berekend wordt. Deze berekeningsbasis heet « super-profit ». Van deze « super-profit » is 50 % beschikbaar voor de verdeling, de andere 50 % staat volledig ter beschikking van de aandeelhouders. Het aandeel van de arbeiders in deze 50 % van de « super-profits » wordt berekend volgens een bepaald coëfficiënt. Dit coëfficiënt is gelijk aan het totaal van de uitbetaalde lonen in het bedrijf, gedeeld door de toegevoegde waarde van het bedrijf. De toegevoegde waarde is gelijk aan het total bedrag van de verkoop verminderd met de kosten van de grondstoffen en de uitrusting.

## 5) Welke werknemers hebben recht op deelname ?

Alle bedienden en arbeiders die ten minste drie of meer maanden in het bedrijf tewerkgesteld waren.

## 6) Hoe worden de premies berekend ?

Het totaal bedrag uitgekeerd aan elk werknemer als deelname in de bedrijfswinsten mag 50 % van het plafond van de sociale bijdrage niet overschrijden, zijnde 68.400 BF (NF 6.840). Het maximaal loon dat in aanmerking genomen zal worden om de deelname in de bedrijfswinsten te berekenen, mag niet hoger zijn dan viermaal het berekeningsplafond voor de sociale bijdrage of 45.600 BF (NF 4.560) per maand.

## 7) Wanneer ontvangen de werknemers hun premie ?

Het bedrag waarop de werknemers recht hebben krachtens de wet wordt voor 5 jaar in een speciaal fonds geïmmobiliseerd.

## 8) Hoe worden die fondsen beheerd ?

Deze fondsen worden beheerd door een orgaan samengesteld uit werknemers en werkgevers.

## 9) Welke zijn de fiscale voordelen ?

Het bedrag uitgekeerd door de bedrijven als verplichte deelname in de bedrijfswinsten is aftrekbaar. De werknemers zijn vrijgesteld zowel van hun inkomstenbelasting alsook van hun sociale bijdrage op het bedrag dat hun toegekend wordt als deelname in de bedrijfswinsten.

## 10) De weerslag op de andere landen.

De interviews afgenomen van leden van de Regering, hoge ambtenaren, managers en leiders van syndicaten in andere E.E.G. landen, wezen uit dat in verschillende van deze landen ofwel reeds wetsvoorstellen klaar liggen ofwel reeds commissies samengesteld zijn om het probleem te bestuderen.

Dat onze Eerste Minister dit alles van zeer nabij volgt, blijkt uit het feit dat een speciale commissie ter bestudering van het probleem werd samengesteld.

## II. De fiscale vrijstellingen.

Het bedrag door de bedrijven uitbetaald als verplichte bijdrage is aftrekbaar van de bedrijfswinsten en dus belastingvrij. De bijdrage die de werknemers als deelname in de bedrijfswinst ontvangen is eveneens vrij van inkomstenbelasting en sociale bijdrage. De inkomsten verworven door het fonds (totaal van de deelname in de winsten) is ook belastingvrij.

Zoals we reeds vermeldde wordt de deelname in de bedrijfswinsten niet berekend op de werkelijke winsten maar op de « super-profits » (winst min 5 % van het maatschappelijk kapitaal).

De fiscale voordelen zijn zodanig opgesteld dat indien het bedrijf een bedrag investeert gelijk aan het bedrag dat uitgekeerd werd als bedrijfswinst, dit het bedrijf niets kosten zal.

### Dit volgt uit :

het bedrag dat verplicht uitkeerbaar is als deelname in de bedrijfswinsten, mag wel in het volgend jaar afgetrokken worden van het belastbaar bedrag. Dat betekent dat de belastingen die normaal zouden betaald worden (vennootschapsbelasting is 50 %) op dit bedrag gespaard worden.

Het bedrijf mag een speciale reserve voor investeringsdoeleinden opstellen die maximaal even hoog is als het totaal bedrag dat uitgekeerd werd als deelname in de bedrijfswinsten. Dit bedrag mag eveneens van het volgend belastbaar bedrag afgetrokken worden. Ook hierop worden de belastingen (50 %) die normaal zouden moeten betaald worden, uitgewonnen.

De som van deze belastingsbesparingsoperaties is gelijk aan tweemaal 50 % van het bedrag dat in deelnamepremie uitbetaald moet worden en dus evenwaardig met het uitbetaalde bedrag.

Het bedrag dat eventueel uitkeerbaar is als bedrijfsdeelname is volgens de verordeningen maximaal 50 % van de super-profit (de overige 50 % gaat naar de aandeelhouders). Het bedrag dat men werkelijk zal uitkeren, wordt berekend, op grond van een coëfficiënt. Dit coëfficiënt is gelijk aan het totaal van de lonen uitbetaald door het bedrijf gedeeld door de gerealiseerde meerwaarde van het bedrijf. De meerwaarde is gelijk aan de totale inkomsten die voortkomen uit de verkoop min de kostprijs van de grondstoffen en de uitrusting.

### Voorbeeld.

|                       |                                  |
|-----------------------|----------------------------------|
| Vennootschapskapitaal | 100.000 fr.                      |
| Winst                 | 20.000 fr.                       |
| Coëfficiënt           | 60 % (van de toegevoegde waarde) |



|                                                                                   | <i>eerste jaar</i> | <i>tweede jaar</i> |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| 1. Voor-belastingsaftrek winst                                                    | 20.000             | 20.000             |
| 2. De aftrekbare sommen als<br>deelname in de bedrijfswinsten<br>en investeringen | —                  | 3.000              |
| 3. De nieuwe voor-belastings-<br>aftrek winst (1 - 2)                             | 20.000             | 17.000             |
| 4. Vennootschapsbelasting<br>(50 % van 3)                                         | 10.000             | 8.500              |
| 5. Na belastingsaftrek winst                                                      | 10.000             | 8.500              |
| 6. Teruggave van het toegelaten<br>geïnvesteed bedrag van<br>het vorig jaar       | —                  | 1.500              |
| 7. 5 % van het maatschappe-<br>lijk kapitaal                                      | 5.000              | 5.000              |
| 8. Super-profit (6 - 7)                                                           | 5.000              | 5.000              |
| 9. Coëfficiënt                                                                    | 60 %               | 60 %               |
| 10. Super-profit x coëfficiënt<br>(8 x 9)                                         | 300                | 300                |
| 11. Deelname in de bedrijfs-<br>winst (10 : 2)                                    | 150                | 150                |
| 12. Investeringsfonds (11)                                                        | 150                | 150                |

### III. Hoeveel werknemers worden hierdoor begunstigd?

Een regeringsverslag heeft uitgewezen dat er 1.200 Franse bedrijven zijn met meer dan 100 werknemers. Het aantal werknemers dat onder deze verordeningen valt is 4,9 miljoen (in het totaal zijn er in Frankrijk 13 miljoen werknemers). Van deze 4,9 miljoen begunstigten zullen slechts ongeveer 2 miljoen een werkelijke deelnamepremie ontvangen. De oorzaken hiervan zijn van verschillende aard: een voorbeeld: het bedrijf heeft een winst van minder dan 5 % van het maatschappelijk kapitaal.

De bestaande berekeningen wijzen uit dat de hoogste premieën gelijk zullen zijn aan 5 % van het jaarloon (het gemiddelde is ongeveer 2 %).

Van de 110 grootste Franse bedrijven die jaarlijks dividenden uitkeren voor een waarde van NF 5 miljoen zullen ongeveer 40 % van deze bedrijven geen uitkering doen als deelname in de bedrijfswinsten. Meer dan 50 % van deze bedrijven hebben een nabelasting winst tussen 5 % en 8 % van het geïnvesteed kapitaal.

### IV. Interviews afgenomen in Frankrijk.

In de periode van september-oktober hebben we verschillende interviews afgenomen in Frankrijk teneinde de draagwijdte van deze verordeningen te bestuderen.

We ondervroegen leiders uit de communistische, soci-

alistische en katholieke syndicaten, alsook leiders uit de syndicaten van het kaderpersoneel. Verder werden hooggeplaatste leden van de betrokken ministeries ondervraagd. De presidenten van de twee grootste Franse ondernemingen gaven ook hun mening te kennen.

De meningen van deze personen kunnen als volgt worden samengevat:

#### *Syndicaten :*

Deze vorm van deelname in de bedrijfswinsten is niet hetgeen wij wensten. Hiermede bedoelen wij dat wij niet te zeer begaan zijn met deze verordeningen. Laat de managers de discussies openen. Deelname in de bedrijfswinsten zal geen weerslag hebben op de lonen-evolutie.

#### *Management :*

Wij zijn slechts gedeeltelijk tevreden omdat wij de overtuiging zijn toegedaan dat de werknemers de verordeningen aangaande de deelname in de bedrijfswinsten niet al te gunstig gezind zijn. Om eventuele moeilijkheden met de syndicaten te vermijden zullen wij de syndicale voorstellen afwachten alvorens een plan op te stellen. Wij zijn voorstanders van het toekennen van bedrijfsaandelen in plaats van baargeld om alzo de werknemers te doen aanvoelen dat zij een integrerend deel zijn van onze bedrijven.

#### *Regeringsambtenaren :*

Het is nog te vroeg om ons uit te spreken over de werkelijke draagkracht van deze verordeningen. Verdere richtlijnen zullen nog moeten uitgevaardigd worden om de juiste betekenis van deze verordeningen te omlijnen.

De verdere richtlijnen zullen zeer zeker een meer politieke dan economische draagkracht hebben.

#### *Vooraanstaande politieke leiders :*

Deze verordeningen betreffende de deelname van de werknemers in de bedrijfswinsten is de verwezenlijking van een éénmansdroom. De speciale volmachtwetten gestemd door het parlement ten voordele van de regering gaven de President de gelegenheid om zijn reeds lang gekoesterde dromen te verwezenlijken.

Stefan Frans VUZDUGAN

Doctor in de Rechten, KUL.

Master of Laws - Yale Law School

Certificat University of New York Law School and Law School of Naples.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN CASSATIE.

1e Kamer. — 19 oktober 1967.

Eerste Voorzitter : M. Bayot.  
Raadsheer-verslaggever : Baron Richard.  
Advocaat-generaal : M. Charles.  
Advocaat : Mr. Van Hecke.

**Rechtspleging in burgerlijke zaken en in zaken van koop-handel. — Betekening van een vonnis. — Doet de termijnen van verzet en hoger beroep slechts lopen tegen de partij aan wie de betekening gedaan is.**

*De betekening van een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg doet de termijn van verzet of van hoger be-*

*roep bij de artikelen 157, 443 en 455 Rv. bepaald, slechts lopen wat het verzet of het hoger beroep betreft van de partij aan wie de betekening is gedaan en niet van de partij ten verzoeken van wie ze werd gedaan.*

N.V. Poudreries Réunies t./ Belgische Staat.

Gelet op het bestreden arrest, op 10 november 1965 door het Hof van beroep te Brussel gewezen ;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikels 1101, 1102, 1106, 1108, 1132, 1134, 1315, 1338, 1350, 1351 en 1988 van het Burgerlijk Wetboek en 443 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals het is gewijzigd bij artikel 22 van het koninklijk besluit nummer 300 van 30 maart 1936 bekrachtigd bij de wet van 4 mei 1936,



doordat het hof van beroep, kennismemende van een rechtsvordering tot uitvoering van een op 25-26 mei 1962 tussen partijen aangegane overeenkomst, tot vernietiging van de door verweerder in die overeenkomst op zich genomen verbintenis om aan eiseres zekere bedragen te betalen boven de geldsommen waartoe hij was veroordeeld bij het vonnis van 17 december 1958 van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout, bij het bestreden arrest beslist, dat die verbintenis voor verweerder slechts een begiftiging kan zijn en zulks op grond dat genoemd vonnis van 17 december 1958 «toen in kracht van gewijsde was gegaan» en dat het dus ging over «de verbintenis om geldsommen te betalen die niet door een definitieve beslissing waren toegekend»,

terwijl het vonnis van 17 december 1958, dat tot dusver nooit aan eiseres is betekend en waarin zij vóór het aangaan van de betwiste overeenkomst nooit had berust, bij het aangaan van de overeenkomst van 25 mei 1962 nog altijd een beslissing was die niet definitief was geworden en waartegen door eiseres beroep kon worden ingesteld, en de afstand door eiseres van die mogelijkheid tot hoger beroep die het aangaan van de overeenkomst insloot, een goede en geldige oorzaak opleverde voor de verbintenis die verweerder in die overeenkomst op zich had genomen onder bewarende titel:

Overwegende dat het arrest erop wijst dat een vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout, hetwelk «definitief is geworden zonder dat ertegen enig rechtsmiddel is ingesteld», uitspraak doende in herziening, op 17 december 1958 verweerder heeft veroordeeld om aan eiseres, ter vereffening van de schadeloosstelling van de industriële stoornis veroorzaakt door de ontegeningsprocedure van sommige van haar goederen, een bedrag van 3.320.759 frank en bovendien de gerechtelijke interest vanaf de op 12 januari 1959 gedane betekening van het vonnis te betalen;

Dat het arrest vaststelt dat, daar eiseres de aandacht van verweerder erop had gevestigd dat de gerechtelijke interest haar, in strijd met een vaste rechtspraak, niet was toegekend vanaf de dag van de inmenging, maar haar alleen was toegewezen vanaf de betekening van het vonnis dat het bedrag van de vergoeding had bepaald, verweerder op 25 mei 1962 aan eiseres een voorstel had ter kennis gebracht, dat zij dadelijk had aangenomen, om haar bij de hoofdsom die hij had vereffend een saldo van 500.000 fr verhoogd met de interest te storten;

Overwegende dat het arrest beslist dat, aangezien die verbintenis om geldsommen te betalen «die niet door een definitieve beslissing» waren toegekend, was aangegaan terwijl het voormeld vonnis in kracht van gewijsde was gegaan, ze voor de Staat slechts een gift kon zijn die hij, bij ontstentenis van een wetbepaling of een begrotingskrediet welke deze begiftiging vaststelt, niet kon toestaan;

Dat derhalve de verbintenis die verweerder op zich heeft genomen nietig is;

Overwegende dat de betekening van een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg de termijn van verzet of van hoger beroep bij de artikelen 157, 443 en 455 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaald, slechts doet lopen wat het verzet of het hoger beroep betreft van de partij aan wie de betekening is gedaan en niet van de partij ten verzoeken voor wie ze werd gedaan;

Dat hieruit volgt dat het arrest, door de vaststelling alleen dat geen enkel beroep was ingesteld tegen het op 17 december 1958 gewezen vonnis dat op 12 januari 1959 door eiseres aan verweerder was betekend, niet zonder meer wettelijk heeft kunnen beslissen dat hieruit volgde dat dit vonnis, op het ogenblik waarop de verweerder de verbintenis aanging welke het voorwerp was

van het door hem op 25 mei 1962 ter kennis van de eiseres gebracht voorstel, in kracht van gewijsde was gegaan;

Om deze redenen,

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder in de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Luik.

NOOT: Zie het vernietigd arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 10 november 1965 in Pas. 1966, II, 267.

Art. 1051, lid 1, Gerechtelijk Wetboek luidt: «De termijn van hoger beroep is één maand, te rekenen van de betekening van het vonnis». En lid 2: «Deze termijn loopt eveneens van de dag van die betekening ten aanzien van de partij die het vonnis heeft doen betekenen».

Er wordt dus afbreuk gedaan aan het principe «nul ne se forclôt soi-même» (Verslag van Reepinghen, I, blz. 417 en voetnoot 326), althans voor het gewone hoger beroep. Vergelijk de bepalingen van art. 1031 voor het hoger beroep en van art. 1034 voor het verzet bij de vordering op eenzijdig verzoekschrift, van art. 1039 voor het verzet en het hoger beroep bij kort geding, van art. 1048 voor het gewone verzet, van de artt. 1073 en 1083 voor de voorziening in cassatie. Zie ook de algemene bepaling van art. 57.

## HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 19 juni 1967.

Voorzitter: M. van Beirs.

Raadsheer-verslaggever: M. Louveaux.

Advocaat-generaal: M. Dumon.

**Rechtspleging in strafzaken. — Feiten en telastlegging. — Kennisneming door de rechter. — Gewijsde.**

*Wanneer de strafrechter beslist dat de feiten van de telastleggingen van bepaalde misdrijven (in casu valsheid in geschriften en gebruik ervan) niet bewezen zijn, stelt hij zodoende vast, dat de feiten die ten laste van de verdachte gelegd werden, ook geen ander misdrijf uitmaken.*

Denys t/ Dolphyn e.a.

Gelet op het bestreden arrest door het Hof van beroep te Gent gewezen op 18 mei 1966;

I. Wat de voorziening van de Samenwerkende vennootschap «Westvlaams Beroepskrediet» betreft:

Overwegende dat Mr. Bayart bij akte van 10 augustus 1966, daartoe bijzonder gemachtigd door eiseres, namens deze verklaard heeft afstand te doen van de voorziening in zover die gericht is tegen verweerder Vanden Berghe Gustaaf;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, en 496 van het Strafwetboek, doordat, waar verweerders vervolgd werden wegens valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften nl. door het opstellen van een valse overeenkomst, zeggend gedagtekend op 7 april 1960 en waarbij een visserssloop «Picorre» door tweede verweerder aan eerste en derde verweerders werd verkocht voor 1.175.000 frank en waarbij de verweerders valselijk bevestigden dat er 250.000 frank betaald was geweest in afkorting op de

koopprijs, en door het opstellen van een vals kwijtschrift, zogezegd gedagtekend op 3 mei 1960, waarbij bevestigd werd dat 925.000 frank werd betaald voor slot van rekening op de verkoop van de visserssloop en dat de eerste en derde verweerders aldus eigenaars waren van het schip « Picorre » vrij en onbelast van elke schuld, deze feiten gepleegd zijnde ten nadele van eiseres die op grond van deze stukken oordeelde dat de eigenaars van het schip « Picorre » een economisch gezonde zaak beheerden, die kredietwaardig was en aan deze zogezegde eigenaars een kredietopening toestond van 500.000 frank op 27 oktober 1960 en nogmaals van 500.000 frank op 3 december 1960 — en waar eiseres in haar conclusies vóór het Hof van beroep liet gelden dat het opmaken en aanwenden der valse akten determinerend was geweest voor het verlenen van het krediet en aldus voor het ontstaan der door eiseres geleden schade — het bestreden arrest, na verweerders te hebben vrijgesproken van gezegde betichtingen, de strafrechter onbevoegd heeft verklaard om over de burgerlijke vordering van eiseres uitspraak te doen ;

— om reden dat, alhoewel tweede en derde verweerders tijdens het onderzoek en ook nog ter zitting verklaarden dat voormelde koopakte en kwijting gesimuleerde akten waren, zulks niet als bewezen diende beschouwd te worden, dat weliswaar een akte voorgelegd werd, gedagtekend op 17 juni 1960, door de drie verweerders ondertekend, waaruit echter duidelijk bleek dat verweerders de akten van 7 april 1960 en 3 mei 1960 als hebbende bestaan beschouwden, vermits uitdrukkelijk verklaard werd dat ze vernietigd werden, en dat bij de akte van 17 juni 1960 het schip opnieuw verkocht werd voor de prijs van 2.580.000 frank,

terwijl uit de akte van 17 juni 1960 (stuk 38-16) bleek dat de prijs van het schip verdeeld werd in twee sommen, namelijk een eerste som van 1.200.000 frank betaalbaar einde december 1960 en een tweede som van 1.380.000 frank betaalbaar in de loop van het jaar 1961, zodat verweerders, waar zij op 27 oktober 1960 en 3 december 1960, bij middel van de akten zogezegd op 7 april 1960 en 3 mei 1960 ondertekend bij eiseres krediet bekwamen door te laten gelden dat de koopprijs van het schip volledig was afbetaald, zich schuldig gemaakt hebben aan aftroggelarij zoals voorzien door artikel 496 van het Strafwetboek, zodat de strafrechter bevoegd was om uitspraak te doen over de vordering van eiseres,

en terwijl in alle geval de motivering van het bestreden arrest niet toelaat te weten in welke mate het gebruik door verweerders van de akten van 7 april 1960 en 3 mei 1960 al of niet er toe strekte aan eiseres valselijk te doen geloven, dat de koopprijs van de boot volledig was afbetaald, en aldus krediet van eiseres te bekomen, noch dienvolgens te weten of dit gebruik soms geen strafbare aftroggelarij uitmaakte ten nadele van eiseres, met als gevolg dat de strafrechter bevoegd was om over de vordering van eiseres uitspraak te doen, zodat het bestreden arrest niet behoorlijk, overeenkomstig de vereisten van artikel 97 van de Grondwet gemotiveerd is :

#### *Wat het eerste onderdeel betreft :*

Overwegende dat noch uit de vaststellingen van het arrest noch uit de stukken waarop het Hof acht vermag te slaan blijkt dat verweerders zich aan het misdrijf voorzien door artikel 496 van het Strafwetboek zouden schuldig gemaakt hebben ;

#### *Wat het tweede onderdeel betreft :*

Overwegende dat het arrest duidelijk beslist dat de feiten van de telasteleggingen van valsheid in geschriften en gebruik ervan niet bewezen zijn ;

Dat het zodoende vaststelt dat de feiten die ten laste van verweerders gelegd werden ook geen ander misdrijf uitmaken ;

Dat het middel niet kan aangenomen worden ;

#### II. Wat de voorziening van Denys Carlos betreft :

Overwegende dat uit de stukken waarop het Hof acht vermag te slaan niet blijkt dat eiser, burgerlijke partij, zijn voorziening betekend heeft aan verweerders ;

Dat zij derhalve niet ontvankelijk is ;

#### *Om die redenen,*

Decreteert de afstand van de voorziening van eiseres in zover die gericht is tegen Vanden Berghe Gustaaf ;

Veroordeelt eiseres in de kosten van deze afstand ;

Verwerpt de voorzieningen voor het overige ;

Veroordeelt eisers, ieder in de kosten van zijn voorziening.

### HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 24 mei 1967.

Voorzitter : M. Van Beirs.

Raadsheer-verslaggever : M. Perrichon.

Advocaat-generaal : M. Dumon.

**Verkeer. — Art. 9 verkeersreglement. — Maatregelen om beschadiging van de weg te vermijden. — Stationerend voertuig.**

*De door art. 9 verkeersreglement aan de bestuurder opgelegde verplichting, is algemeen en heeft niet alleen betrekking op de schade die voertuigen in beweging kunnen aanrichten ; art. 9 bepaalt immers zonder voorbehoud dat de bestuurder alle maatregelen moet treffen waardoor beschadiging van de weg kan worden vermeden. Aldus blijkt dat de vervolgens door deze bepaling aangehaalde maatregelen niet beperkend zijn. Vooral door de tweede maatregel kan trouwens worden voorkomen de schade, die voortvloeit uit het lang stationeren van een overbelast voertuig, evenzeer als de schade veroorzaakt door dit voertuig in beweging.*

Procureur des Konings te Verviers  
t./ Desirotte.

Gelet op het bestreden vonnis, op 23 januari 1967 in het Duits in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Verviers, en op de in dezelfde taal ingestelde voorziening ;

Gelet op de beschikking van de Eerste Voorzitter van 21 februari 1967 waarbij wordt beslist dat vóór het Hof de procedure vanaf de terechtzitting in het Frans zal worden voortgezet ;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 9 van het koninklijk besluit van 8 april 1954 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer,

doordat het bestreden vonnis, om de verweerder, beklaagde vrij te spreken en de verweerster, burgerrechtelijk aansprakelijke partij, buiten het geding te stellen, hierop steunt « dat de tekst van artikel 9 van het wegverkeersbesluit voldoende bewijst dat de bedoelde beschadiging moet veroorzaakt zijn door een voertuig dat in beweging is » :

Overwegende dat blijkens het bestreden vonnis aan verweerster ten laste werd gelegd artikel 9 van het wegverkeersbesluit te hebben overtreden wegens de beschadiging van de weg ten gevolge van het stationeren van

het voertuig waarvan hij de bestuurder was; dat het vonnis de desbetreffende vrijspraak hierop steunt dat die bepaling slechts geldt voor de beschadiging veroorzaakt door een voertuig dat in beweging is;

Overwegende dat bedoeld artikel 9 bepaalt dat de bestuurder alle maatregelen moet treffen waardoor beschadiging van de weg kan worden vermeden, hetzij door met matige snelheid te rijden of de lading van zijn voertuig te verminderen, hetzij door een andere weg te volgen;

Overwegende dat uit deze bewoordingen volgt dat de door deze bepaling aan de bestuurder opgelegde verplichting algemeen is en niet alleen betrekking heeft op de schade die voertuigen in beweging kunnen aanrichten; dat artikel 9 immers zonder voorbehoud bepaalt dat de bestuurder alle maatregelen moet treffen waardoor beschadiging van de weg kan worden vermeden; dat aldus blijkt dat de vervolgens door deze bepaling aangehaalde maatregelen niet beperkend zijn; dat trouwens vooral door de tweede maatregel kan worden voorkomen de schade die voortvloeit uit het lang stationeren van een overbelast voertuig evenzeer als de schade veroorzaakt door dit voertuig in beweging;

Dat het vonnis derhalve zijn beslissing niet wettelijk overbelast voertuig evenzeer als de schade veroorzaakt

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 88, 9°, van het Veldwetboek en 97 van de Grondwet,

doordat de motivering van het vonnis in het onzekere laat welke de rechtsgrond is van de vrijspraak van de overtreding van het Veldwetboek;

Overwegende dat aan verweerder ook ten laste gelegd was, met overtreding van artikel 88, 9°, van het Veldwetboek, op enigerlei wijze de openbare wegen te hebben beschadigd;

Overwegende dat het vonnis hierop steunt « dat er geen overtreding van artikel 88, 9, van het Veldwetboek is wanneer de beschadiging door een regelmatig en geoorloofd gebruik van de openbare weg is aangericht »;

Overwegende dat die redengeving in het onzekere laat of de rechter overweegt dat het gebruik van de openbare weg door eiser regelmatig en geoorloofd was, afgezien van de eruit voortvloeiende gevolgen, dan wel het regelmatig en geoorloofd karakter van dit gebruik afleidt uit de ontstentenis van overtreding van artikel 9 van het wegverkeersbesluit, beslissing waarvan de vernietiging het gevolg is van het aannemen van het eerste middel;

Dat wegens deze dubbelzinnigheid het Hof zijn toezicht niet kan uitoefenen op de wettelijkheid van de beslissing omtrent de overtreding van genoemd artikel 88, 9°;

Dat het middel gegrond is;

*Om deze redenen:*

Vernietigt het bestreden vonnis;

Beveelt dat van het thans gewezen arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweerders in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Correctionele Rechtbank van Aarlen, rechtdoende in hoger beroep.

## HOF VAN CASSATIE

2° Kamer. — 14 februari 1967.

Voorzitter: M. Van Beirs.

Raadsheer-verslaggever: M. Delahaye.

Advocaat-generaal: Mr. Krings.

### Inkomstenbelastingen. — Verdoken reserve.

*Niet om het even welke winst, waarvan het bestaan uit de balans van een vennootschap blijkt, is voor het overeenstemmende dienstjaar belastbaar. Dit is het geval voor uitgedrukte (niet verwezenlijkte) meerwaarden. Voor andere winsten, voortvloeiende uit gedane verrichtingen en tijdens een vroeger dienstjaar behaald, moet de belasting gevorderd worden voor het dienstjaar waarvoor ze verschuldigd is, met inachtneming van de wettelijke navorderingstermijnen.*

Belgische Staat (Minister van Financiën).

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikels 97 en 112 van de Grondwet, 27, paragraaf 1, 32, paragraaf 1, en 74 van de wetten betreffende de inkomstenbelastingen, gecoördineerd bij besluit van de Regent van 15 januari 1948,

doordat het bestreden arrest een reserve, door verweerder in 1938 aangelegd bij wijze van een onderschatting van de op 31 december van dit jaar bestaande goederenvoorraad, en door haar verdoken gehouden tot zij deze reserve voor het eerst in de balans per 31 december 1947 heeft uitgedrukt, niet belastbaar verklaart voor het aanslagjaar 1948 om de reden dat bedoelde reserve, als winst uit een bedrijfsverrichting bedoeld bij artikel 27, paragraaf 1, van de gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, diende te worden belast voor het dienstjaar voor hetwelk de belasting, overeenkomstig artikel 32, paragraaf 1, van dezelfde wetten en mits inachtneming van de wettelijke aanslagtermijnen, had moeten gevestigd worden,

terwijl de verzwezen winst van 6.000.000 frank, ontstaan tijdens het jaar 1938, maar waarvan het bestaan eerst in 1947 te voorschijn kwam, overeenkomstig de artikels 32, paragraaf 1, en 74 van de voornoemde belastingwetten, als een voor het jaar 1947 belastbare winst in aanmerking moet komen;

Overwegende dat het bestreden arrest, na te hebben vastgesteld dat de meerwaarde op koopwaren in stock een verdoken reserve uitmaakte die bestond sinds 31 december 1938 doch eerst op 31 december 1947 in de boekhouding van verweerder uitgedrukt werd, beslist dat, zo de meerwaarden op de in het bedrijf gestoken activa belastbaar zijn voor het jaar waarin zij in de boekhouding uitgedrukt zijn, zulks het geval niet is wanneer het gaat, zoals ten deze, om een door de boekhouding veropenbaarde winst, die voortvloeit uit gedane verrichtingen en in de loop van vroegere dienstjaren verwezenlijkt werd;

Overwegende dat niet om het even welke winst, waarvan het bestaan uit de balans van een vennootschap blijkt, voor het overeenstemmende dienstjaar belastbaar is, zelfs zo die winst tijdens vroegere dienstjaren verworven werd;

Dat zulks slechts het geval is wat betreft de vermeerderingen van de in het bedrijf gestoken activa, die uit niet verwezenlijkte, doch in de rekeningen en inventaris uitgedrukte meerwaarden en minderwaarden voortvloeien, welke ook de oorsprong en de aard ervan zijn, onder voorbehoud van de in paragraaf 2 bis van artikel 27 van de gecoördineerde wetten omschreven vrijstellingen;

Dat daarentegen de administratie, wat betreft de door een balans aan de dag gebrachte winsten die, zoals ten

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

deze, uit gedane verrichtingen voortkomen en tijdens een vroeger dienstjaar behaald werden, de daarop vallende belasting enkel kan vorderen of navorderen voor het dienstjaar waarover die belasting, overeenkomstig artikel 32 der gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, had moeten gevestigd worden, en met inachtneming van de aanslagtermijn bepaald bij artikel 2 van de wet van 15 mei 1846 op de Rijkscomptabiliteit, bij de gebeurlijk ervan afwijkende wetsbepalingen en bij artikel 74 van die gecoördineerde wetten;

Dat het middel naar recht faalt;

*Om die redenen,*

Verwerpt de voorziening;  
Veroordeelt eiser in de kosten.

## RAAD VAN STATE.

7e kamer. — 7 juni 1966.

Voorzitter : M. Declaire.

Raadsleden : de HH. Vermeulen en Baeteman.  
Substituut-auditeur-generaal : M. De Pover.

### Rijkspersoneel. — Uitoefening van hogere functies. — Toelagen. — Raad van State. — Bevoegdheid.

*De overheid bezit een discretionaire bevoegdheid wanneer het er op aan komt te oordelen of het past een ambtenaar met de uitoefening van hogere functies te belasten. Aan die overheid is echter geen discretionaire bevoegdheid gelaten om te oordelen, eens dat de ambtenaar opgedragen werd hogere functies uit te oefenen, of hem inderdaad ook nog de toelage voor de uitoefening van die functies zal worden toegekend. Het recht op dergelijke toelage spruit voort uit de bepalingen van het K.B. van 22 juli 1964 voor zover de daarin objectief bepaalde voorwaarden vervuld zijn.*

*De gewone rechter kan aangesproken worden wanneer de ambtenaar oordeelt op de toelage gerechtigd te zijn.*

Stoelen t./ Belgische Staat (Minister-Staatssecretaris voor Posterijen, Telegrafie en Telefonie).

Arrest nr. 12.442.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van « de beslissing van 22 maart 1965, betekend op 6 april 1965, van het bestuur der posterijen, afhangende van het Ministerie van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie »;

Overwegende dat verzoeker, die titularis is van de graad van adjunct-postontvanger 2e klasse, op 11 mei 1961 belast werd met de uitoefening van de functie van adjunct-postontvanger 1e klasse in het postkantoor Deurne I; dat hem met toepassing van het besluit van de Regent van 12 april 1950 en nadien van het K.B. van 22 juli 1964 de toelage voor de uitoefening van hogere functies werd uitbetaald; dat de toelage werd ingehouden sinds 1 januari 1965 en dat aan verzoeker met de bestreden dienstnota van 22 maart 1965 werd medegedeeld dat hij, naar het oordeel van het bestuur, geen recht op de uitbetaling van de toelage bezat;

Overwegende dat de overheid een discretionaire bevoegdheid bezit wanneer het erop aankomt te oordelen of het past een ambtenaar met de uitoefening van hogere functies te belasten; dat aan de overheid echter geen discretionaire bevoegdheid is gelaten om te oordelen, eens

dat de ambtenaar opgedragen werd hogere functies uit te oefenen, of hem inderdaad ook nog de toelage voor de uitoefening van die functies zal worden toegekend; dat het recht op de toelage wegens de uitoefening van hogere functies immers direct ten gunste van de betrokken ambtenaar voortspruit uit de bepalingen van het K.B. van 22 juli 1964 voorzover de daarin objectief bepaalde voorwaarden vervuld zijn; dat daaruit volgt dat de belanghebbende ambtenaar, die oordeelt op de toelage gerechtigd te zijn, de gewone rechter kan aanspreken om de Staat tot betaling van de toelage te doen veroordelen; dat de bevoegdheid van de gewone rechter om over dergelijke betwistingen uitspraak te doen, de Raad van State onbevoegd maakt om van vorderingen met hetzelfde werkelijke voorwerp kennis te nemen, al mag een dergelijke vordering nog in de vorm van een annulatieberoep zijn aangebracht;

Overwegende dat het door verzoeker ingestelde annulatieberoep er in werkelijkheid, gelet op zijn grondslag, blijkt toe te strekken zijn recht op de toelage voor hogere functies te zien vaststellen; dat het beroep derhalve wegens onbevoegdheid van de Raad van State niet ontvankelijk is.

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

## HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e Kamer. — 28 april 1967.

Voorzitter : M. Maréchal.

Raadsheren : M.M. Roevens en Grenez.

Advocaat-generaal : Mr. Cerckel.

Advocaten : Mrs. E. Boonen en Ch. Boelens.

### Verzekeringen. — Aanvraag. — Verzekering van een jacht. — Aanduiding van constructiemateriaal. — Verwijzing. — Begrip.

*In de aanvraag tot verzekering van een jacht had de verzekerde achter de woorden « Bouwaard (hout, ijzer, staal) » het woord metaal geschreven zonder aan te duiden dat aluminium bedoeld werd.*

*Die verklaring is niet vals en ook geen verzwijging, daar deze vrijwillig of voorbedacht moet zijn en niet vaststaat dat de verzekerde wist dat de premie voor aluminium hoger lag. Dat de makelaar het wist, toont niet aan dat dit ook het geval was bij de verzekerde. Het stond de verzekeraar vrij nadere inlichtingen te vragen, indien hij het woord metaal onnauwkeurig achtte; de waan dat de verzekerde ijzer of staal zou bedoeld hebben, steunt op niets nu integendeel te vermoeden was dat eerder een ander metaal ter sprake was, aangezien geen van de twee als voorbeeld aangegeven, vermeld werd.*

N.V. La Nationale e.a. t./ Paternotte e.a.

Gezien, in gelijkvormige uitgifte, de drie vonnissen waartegen op 30 maart 1965 beroep werd ingesteld, die door de rechtbank van koophandel te Antwerpen gewezen werden op 13 februari 1962, 20 december 1963 en 18 december 1964 en waaronder het laatste aan appellanten betekend werd op 15 februari 1965;

Aangezien, in strijd met het betoog van geïntimeerden, de twee appellerende vreemde vennootschappen enerzijds door hun eigen beheerraad vertegenwoordigd

werden in de akte van beroep en niet door een andere rechtspersoon die zou moeten aantonen dat ze daartoe de vereiste volmacht ontvangen had, en anderzijds het bewijs overleggen dat zij de voorschriften van art. 198 van het K.B. van 30 november 1935 tot samenschakeling der wetten op de handelsvennootschappen, hebben nageleefd;

Aangezien, bij het aangevochten vonnis van 13 februari 1962, de eerste rechter zich bevoegd heeft verklaard, de opgeworpen nietigheid van het tussen partijen gesloten verzekeringscontract verworpen heeft in motieven die onafscheidbaar zijn van het dispositief, de hoofdeis gedeeltelijk afgewezen heeft, voor het overige ervan een deskundig onderzoek bevolen heeft en de tegeneis ingewilligd heeft;

Aangezien appellanten dit vonnis enkel op twee punten aanvechten: de geldigverklaring van de polis en noodzakelijkerwijze het aanstellen van een deskundige, vermits zulks slechts mogelijk was mits bewuste geldigverklaring;

Aangezien, waar gezegd vonnis uitvoerbaar werd verklaard niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, geen berusting erin kan worden afgeleid uit de enkele omstandigheid dat appellanten zonder voorbehoud de verrichtingen van de gerechtsdeskundige hebben bijgewoond, derwijze dat zij nadien nog op doeltreffende wijze akte mochten vragen dat zij in dit vonnis niet wilden berusten «in zoverre dit uitspraak heeft gedaan over de ingeroepen nietigheid van de verzekeringsovereenkomst ex art. 348 van het Frans wetboek van koophandel», akte die hun in het tweede vonnis werd verleend;

Aangezien het beroep tegen het vonnis van 13 februari 1962, waarvan geen betekening aan appellanten wordt overgelegd, dienvolgens tijdig werd ingesteld;

Aangezien bij vonnis van 20 december 1963, buiten bovenvermelde akte-verlening, de rechtbank zich ertoe beperkt heeft het getuigenverhoor toe te laten dat appellanten zelf — toen verweerders — hadden aangevraagd, waaruit volgt dat deze beslissing hen in geen dele griefft en dat hun beroep ertegen dus zonder voorwerp is;

Aangezien de vordering tegen beide appellanten gesteund is op één en dezelfde verzekeringsovereenkomst, vastgelegd in één en dezelfde polis nummer 5.911.188, de dato 14 december 1959;

Aangezien derhalve, bij toepassing van art. 25 der wet op de bevoegdheid, het door beide oorspronkelijke aanleggers, — thans geïntimeerden — tegen beide oorspronkelijke verweerders — thans appellanten — totaal gevorderd bedrag, dit is 68.612 fr., luidens de laatste besluiten voor de rechtbank, de aanleg bepaalt;

Aangezien de eis, zoals hij thans voor het Hof beperkt blijft, strekt tot vergoeding voor een schadegeval overkomen op 18 september 1960 aan de yacht van geïntimeerden, verzekerd bij appellanten;

Aangezien art. 24 der algemene voorwaarden van de verzekeringsovereenkomst bepaalt dat Frans recht op de polis van toepassing is en appellanten de nietigheid van deze overeenkomst inroepen, op grond van art. 348 van de «Code de Commerce» der Franse republiek, waarin namelijk vermeld wordt: «Toute réticence, toute fausse déclaration de la part de l'assuré... qui diminueraient l'opinion du risque... annulent l'assurance. L'assurance est nulle, même dans le cas où la réticence, la fausse déclaration ou... n'auraient pas influé sur le dommage ou la perte de l'objet assuré»;

Aangezien appellanten dienaangaand aan geïntimeerden verwijten in hun verzekeringsaanvraag van 20 november 1959, achter de woorden: «Bouwaard (hout, ijzer, staal)», het woord «metaal» te hebben geschreven, zonder aan te

duiden dat hiermede geen ijzer noch staal, doch wél aluminium bedoeld werd;

Aangezien, waar aluminium een metaal is, geïntimeerden geen verkeerde, laat staan valse verklaring hebben gedaan en evenmin vaststaat dat zij zich plichtig zouden hebben gemaakt aan reticentie — dit is vrijwillige verzwijging of voorbedachte achterhouding — daar niet bewezen wordt dat zij ervan bewust waren dat de premien hoger lager voor een vaartuig in aluminium dan voor een in een ander metaal;

Aangezien de omstandigheid dat de makelaar, door wiens bemiddeling de polis gesloten werd, dit verschil gekend zou hebben niet volstaat om aan te tonen dat zulks ook het geval was voor geïntimeerden en dat zij dus opzettelijk de soortnaam «metaal» zouden hebben gebruikt om de bepaalde bouwaard van het schip te verdoezelen;

Aangezien het appellanten vrijstond nadere inlichtingen te vragen indien zij het woord «metaal» onnauwkeurig achtten, doch de waan dat geïntimeerden daardoor «ijzer» of «staal» zouden hebben bedoeld op niets steunt, waar integendeel te vermoeden was dat eerder een ander metaal ter sprake was, vermits geen der twee als voorbeeld aangegeven vermeld werd;

Aangezien de eerste rechter dienvolgens met reden beslist heeft dat de verzekeringsovereenkomst met geen nietigheid behept is;

Aangezien de omvang van de schade door gerechtsdeskundige Ghijs op 68.612 fr. werd berekend en deze raming niet wordt betwist;

Aangezien appellanten nochtans met reden laten opmerken dat in de bijzondere voorwaarden van de polis een vrijstelling van 1.500 fr. per ongeval bedongen werd en verder dat de schade bestaat uit averijen aan de zeilen of aan de takelage en dat dienvolgens, luidens art. 19 der algemene voorwaarden van de polis, een vermindering van één-derde, wegens verschil van oud tot nieuw, moet worden toegepast, daar het vaartuig sinds meer dan twee jaar gebouwd was;

Aangezien de vergoeding zodus als volgt dient te worden berekend: 68.612 fr. min 1.500 fr. is 67.112 fr., vermenigvuldigd met twee-derden is 44.742 fr., waarvan vijf-zesden of 37.285 fr. ten laste van eerste appellante en één-zesde of 7.457 fr. ten laste van tweede appellante;

*Om deze redenen,*

*Het Hof,*

Gelet op art. 24 der wet van 15 juni 1935,

Gehoord, in openbare zitting, het grotendeels conform advies van de Heer Advocaat-Generaal Cerckel, Alle andere, meer omvattende of strijdige besluiten verwerpend,

— Verklaart het beroep tegen het vonnis van 20 december 1963 zonder voorwerp;

— Ontvangt het beroep tegen de vonnissen van 13 februari 1962 en 18 december 1964;

— Verklaart het beroep tegen het vonnis van 13 februari 1962 ongegrond en bevestigt deze beslissing binnen de perken waarin ze aangevochten wordt;

— Verklaart het beroep tegen het vonnis van 18 december 1964 ten dele gegrond;

— Doet het teniet in zover appellanten respectievelijk veroordeeld werden meer dan 37.285 fr. en 7.457 fr. te betalen;

Wijzigend desbetreffend:

— Herleidt de veroordeling tegen eerste appellante tot 37.285 fr., te vermeerderen met de verwijntresten sinds 31 oktober 1960 tot 12 juni 1961 en met de gerechtelijke intresten sindsdien en tegen tweede appellante

tot 7.457 fr., te vermeerderen met de verwijlinteresten sedert 31 oktober 1960 tot 26 september 1961 en met de gerechtelijke interesten sindsdien;

— bevestigt laatsvermeld vonnis voor het overige;

Veroordeelt appellanten tot drie-vierden der kosten in beroep en geïntimeerden tot het overige één-vierde.

## HOF VAN BEROEP TE GENT.

5e Kamer. — 30 juni 1967.

Voorzitter: M. Verougstraete.

Raadsheren: M.M. De Witte en Van Bever.

Openbaar ministerie: M. Cauwe.

Advocaten: Mrs. Boonen en G. Vandervennet.

**Vervoerovereenkomst. — Art. 4 van de wet. — Aansprakelijkheid van de vervoerder. — Vermoeden. — Tegenbewijs.**

*De aansprakelijkheid van de vervoerder op grond van art. 4 van de wet op de vervoerovereenkomst berust op een vermoeden van gebrek aan zorg gedurende het vervoer, daar hij verondersteld wordt de goederen in goede staat te hebben ontvangen. Dit vermoeden is juris tantum en de aansprakelijkheid kan worden afgewenteld door het bewijs, met alle middelen van recht, dat de beschadiging voortkomt van een vreemde oorzaak waarvoor de vervoerder niet moet instaan.*

*Dit bewijs wordt geleverd, bij het vervoer van rollen staal, wanneer aangetoond wordt dat het roesten maar mogelijk was wanneer de rollen, niet afgedekt, natgerend zijn, maar het juist niet geregend heeft, als de rollen binnenin doornat waren, wat niet kon veroorzaakt zijn door regen bij het onderhavige kort vervoer, en als uit de correspondentie blijkt dat het roesten reeds vooraf begonnen was.*

Demeulemeester t./ Claeys.

Gezien de stukken, o.m. de uitgifte van het verstekvonnis van de Rechtbank van Koophandel te Brugge d.d. 2-9-1965 waartegen tijdig en regelmatig beroep werd ingesteld;

Overwegende dat de aansprakelijkheid van de vervoerder op grond van art. 4 van het vervoercontract berust op een vermoeden van gebrek aan zorg gedurende het vervoer daar hij wordt verondersteld de goederen in goede staat ontvangen te hebben.

Overwegende dat dit wettelijk vermoeden juris tantum (en niet juris et de jure, zoals geïntimeerde verkeerdelijk schrijft) kan worden ontkracht en dienvolgens de aansprakelijkheid afgewenteld door het bewijs, door alle middelen van recht, dat de beschadiging voortkomt van een vreemde oorzaak waarvoor hij niet moet instaan;

Overwegende dat appellant in onderhavig geval dit bewijs levert door vermoeders, die ieder afzonderlijk, minstens in hun samenhang, aantonen dat de oorzaak van het roesten niet aan hem kan te wijten zijn en reeds vóór het vervoer moet bestaan hebben;

1) Geïntimeerde ziet zelf slechts één mogelijke oorzaak van het nat worden en daardoor roesten van het staal, die aan de vervoerder zou te wijten zijn: dat de rollen niet voldoende werden afgedekt en onderweg natgerend werden. Welnu het overgelegd attest van het Koninklijk Meteorologisch Instituut geeft aan dat er gedurende het vervoer, t.t.z. op 13-10-64 na 15.30 u., geen regen gevallen is op het gevolgde parcours Seraing-Brussel-Lichtervelde; — Geïntimeerde betwijfelt ten onrechte de

waarde van dergelijk attest. Het gaat niet om een weersvoorspelling maar om een vaststelling.

2) Bij de onmiddellijke controle na het vervoer werd vastgesteld dat vijf pakken bandstaal van de acht door en door nat waren en roest vertoonden (Protestschrijven van geïntimeerde d.d. 15-10-64. — Het roesten is een processus dat toch enige tijd vergt, en dit a fortiori binnen in de rollen waar het staal minder blootgesteld is aan de lucht. — Een gebeurlijke regenvlaag tijdens het vervoer zou beëindigen een paar uur later geen roest geven.

3) De leverancier van het staal, de N.V. Cockerill-Ougrée, schrijft op 26-10-64 aan geïntimeerde: « Etant donné que le matériel se trouve sur parc depuis un certain temps, nous posons nos réserves en ce qui concerne la rouille ou autres dégradations que pourraient subir les feuillards ». En geïntimeerde schrijft op 26-3-1965 aan appellant o.m. het volgende: « Had U deze rollen goed afgedekt, dan ware alleen de buitenste wikkeling geroest geweest, en zou de schade veroorzaakt bij Cockerill-Ougrée niet verhonderdvoudigd geweest zijn... » — Beide brieven wijzen er op dat het roesten reeds begonnen is bij de leverancier, ingevolge bewaring in ongunstige omstandigheden en laattijdige afhaling.

Overwegende dat aldus het tegenbewijs ten genoeg van recht is geleverd zodat de oorspronkelijke vordering alle grond mist;

Om deze redenen,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15-6-1935;

Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond;

Doet het bestreden vonnis teniet;

Wijst de oorspronkelijke vordering af als ongegrond;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide instanties ter uitzondering van de kosten van het verzet en van het tweede verstekvonnis, die ten laste van appellant gelegd worden.

## JEUGDRECHTBANK TE KORTRIJK

2° Kamer. — 8 maart 1967.

Voorzitter: M. Vanden Bussche.

Openbaar Ministerie: M. Vergote.

Advocaat: Mr. Staessens.

**Kinder- en jeugdbescherming. — Wet van 8 april 1965. — Gerechtelijk bevolen maatregel van opvoedingsbijstand. — Bevoegdheid van de rechtbank om de bijdrage van de minderjarige en van de onderhoudsplichtigen te bepalen in de kosten van onderhoud, opvoeding en behandelingskosten.**

*Na de opvoedingsbijstand ten aanzien van de moeder bevolen te hebben en na een vrijwillige afgevaardigde bij de jeugdbescherming te hebben aangesteld, die er o.m. moet over waken dat twee kinderen tijdens het volgende schooljaar in een inrichting geplaatst worden, heeft de jeugdrechtsbank de bevoegdheid om ten laste van de moeder de bijdrage te bepalen in de onderhouds-, opvoedings- en behandelingskosten die voortvloeien uit de genomen maatregel.*

Pauwels.

Gezien de processtukken en namelijk de dagvaarding betekend bij exploit van het ambt van gerechtsdeurwaarder Raphael Duprez te Roeselare in datum van eerste februari 1967 in zaak van het openbaar ministerie, tegen Pauwels Jacqueline, Godelieve.

### Ten einde :

1. een persoon te horen aanwijzen, die ermede belast zal zijn het bedrag van de gezinsbijslag en andere sociale uitkeringen te innen en uitsluitend te gebruiken voor de behoeften van de kinderen en voor de gezinsuitgaven die hen betreffen ;

2. Maatregelen van opvoedingsbijstand, zoals omschreven in art. 31 van de wet van 8 april 1965 te horen bevelen ;

3. gedaagde te horen veroordelen tot de kosten van het geding.

(.....)

Overwegende dat uit de ingewonnen inlichtingen blijkt, dat gedaagde inderdaad, spijt vele vroegere hulpverleningen, er niet in geslaagd is haar talrijk gezin naar behoren op te voeden ;

Overwegende dat deze toestand zijn oorsprong vindt enerzijds in het vele uithuizig zijn van de moeder (herbergbezoek in de voormiddag, enz...) en anderzijds in de inherente moeilijkheden verbonden aan de opvoeding van een gezin waarin zich meerdere sterk achterlijke kinderen bevinden ;

Overwegende dat gedaagde er nooit toe gekomen is de noodzakelijke maatregelen van plaatsing te nemen ; dat zij verder over een ruim inkomen beschikt (loon van bijzit en drie kinderen, plus kinderbijslag) en er nooit in geslaagd is zonder schulden te leven ; dat haar kinderen daarenboven schaars gekleed lopen ;

Overwegende dat het duidelijk is, dat gedaagde de gezinsbijslagen en andere sociale uitkeringen niet aanwendt in het belang van de kinderen ; dat deze minderjarigen een werkelijk gevaar lopen in zake gezondheid en zedelijkheid door de omstandigheden waarin ze opgevoed worden ;

Overwegende dat een eerste poging van preventieve sociale actie, uitgaande van het beschermingscomité, niet het verwachte succes heeft gehad ; dat, vooraleer over te gaan tot meer radicale maatregelen, het nochtans de voorkeur verdient een geheel van dwingende maatregelen en plichten op te leggen, ten einde een efficiëntere huishouding te bewerkstelligen ;

Overwegende dat mevrouw Verstraete, sociale assistente, verbonden aan het N.W.K., aanvaardt het beheer over de gezinsbijslagen waar te nemen en tevens bereid gevonden wordt zich te gelasten met de opvoedingsbijstand ;

Overwegende dat zelfde vrijwillige afgevaardigde, die reeds jaren lang ervaring heeft inzake gezinshulp, bij beslissing van 1 maart 1967 aangesteld werd om toezicht uit te oefenen ten aanzien van twee minderjarigen van hetzelfde gezin, nl. Annie Casier, uitbesteed bij vonnis dd. 14 december 1966 en Francky Casier, uitbesteed bij vonnis van heden ; dat zij aldus alle leden van het gezin onder haar toezicht zal hebben ;

Overwegende dat een nader onderzoek van de verstandelijke, wils- en karakterkenmerken van de kinderen Gerdy en Dyrre zich opdringen ; dat bij het preciseren van de na te komen verplichtingen hiermede rekening zal dienen gehouden te worden ; dat het thans reeds duidelijk is dat voornoemde kinderen uitbesteed zullen dienen te worden om medisch-pedagogische redenen.

Overwegende dat de vraag gesteld werd in hoeverre de jeugdrechtbank gehouden is de bijdrage in de onderhoudskosten te bepalen in verband met de verplichtingen opgelegd in het raam van een gerechtelijke maatregel van opvoedingsbijstand ;

Overwegende dat bij vonnis van 16-1-1967 de jeugdrechtbank van Brussel zich ter zake onbevoegd verklaarde, zich hierbij vooral steunende op twee beweegredenen, nl :

1) dat inzake bijstandmaatregelen een verplichting alleen een plicht tot handelen (obligation de faire) oplegt ; dat de handeling zelf, alsmede de keuze van de middelen volledig aan het initiatief van de ouders overgelaten wordt ;

2) dat de ouders de plicht hebben in de uitoefening van hun ouderlijke macht het nodige te doen voor het onderhoud en de opvoeding van hun kinderen en dat ze er dan ook de kosten van moeten dragen ; dat de kosten voortvloeiende uit de naleving van de opgelegde verplichtingen niet wezenlijk verschillen van deze normale onderhouds- en opvoedingskosten ;

Overwegende dat in dezelfde gedachtengang er verder gepreciseerd werd, dat zo de ouders de hun voorgehouden taken niet kunnen uitvoeren bij gebrek aan financiële middelen ze beroep kunnen doen op de daartoe ingestelde sociale organismen, o.m. het jeugdbeschermingscomité ; dat dergelijke financiële tussenkomsten alsdan niet gegrond zijn op de gerechtelijke beslissing, die de ouders oplegt te handelen, maar op de aanvraag om steun vanwege de ouders zelf ;

Overwegende dat een maatregel van opvoedingsbijstand de ouderlijke macht inderdaad in het algemeen laat voortbestaan en zelfs eerder bedoeld is om er een betere uitoefening van te verzekeren ;

Overwegende nochtans dat een gerechtelijk bevolen opvoedingsbijstand, gepaard gaande met zekere dwingende verplichtingen (zelfs in het midden gelaten de vraag in hoeverre de rechtbank het recht heeft de uitvoering van deze verplichtingen te preciseren) voor gevolg heeft dat minstens op het zeer belangrijk plan van de beslissing en de beschikking, de rechtbank de rol van de ouders overneemt : dat hierin dus wel een beperking van de ouderlijke macht schuil gaat, ten zelfden titel als de tussenkomsten voorzien van de jeugdrechtbank inzake huwelijks toestemming en ontvoogding, enz... ; dat dit alles in tegenstelling is met de preventieve sociale actie van het jeugdbeschermingscomité die voorafgaandelijk aanvaard werd ;

Overwegende dat de wet van 8 april 1965 — titel 1 — art. 6, actie van het jeugdbeschermingscomité, uitdrukkelijk voorziet dat de onkosten voortvloeiende uit genomen maatregelen (die in feite op een vrij aanvaarde opvoedingsbijstand neerkomen) ten laste van de begroting van het Ministerie van Justitie komen, zo ze niet door het openbaar of partikulier initiatief gedekt werden, en dat er bijgevolg aanleiding zal bestaan tot het vaststellen van de bijdrage van de onderhoudsplichtigen ;

Overwegende dat de wet op de jeugdbescherming bijgevolg geen contradictie gezien heeft in het voorschieten door de Staat van onkosten — die normaal rechtstreeks door de ouders zouden dienen gedragen te worden — en het daaropvolgend vaststellen van bijdragen verschuldigd door *zelfde* onderhoudsplichtigen ; dat in feite er een paralellopende verplichting bestaat enerzijds van de staat krachtens art. 6 om de uitgaven op zich te nemen en anderzijds van de ouders krachtens hun algemene onderhoudsplicht ; dat zo de staat de kosten voorgeschieden heeft hij juist uit hoofde van de algemene onderhoudsplicht der ouders gerechtigd is zich terug tot hen te keren en een bijdrage te horen bepalen, waarbij rekening gehouden met de financiële mogelijkheden er dient vastgesteld in welke mate de ouders uiteindelijk dienen tussen te komen ;

Overwegende dat uit de algemene bewoordingen van art. 70 en 71 van zelfde wet mag gekonkludeerd worden dat de wetgever ook alle uitgaven voortvloeiende uit de toepassing van de *gerechtelijke* maatregelen op eenzelfde wijze heeft willen geregeld zien ; dat er geen aanleiding is om op deze beschikkingen een uitzondering



te maken voor de bevolen opvoedingsbijstand, te meer gezien deze gerechtelijke maatregel van de door het jeugdbeschermingscomité verleende bijstand slechts verschilt door de wijze waarop hij tot stand kwam;

Overwegende dat gezien bij een gerechtelijke bijstand de rechtbank minstens op het plan van de beschikking in de plaats van de ouders treedt en er terecht zou kunnen beweerd worden dat een staatstussenkomst nog meer gerechtvaardigd voorkomt dan bij een aanvaarde samenwerking met het jeugdbeschermingscomité;

Overwegende nochtans dat de plicht van de staat om de uitgaven voor te schieten klaarblijkelijk niet zo zeer afhangt van het feit of de maatregel rechtstreeks door de rechtbank bevolen werd en/of uitgevoerd wordt; dat het bij voorbeeld onbetwist is dat een partikulier persoon als de provoogd in de uitoefening van de hem opgedragen machten en plichten op eigen initiatief een plaatsing kan doorvoeren waarvoor de staat de kosten zal voorschieten en waarvan dus impliciet aanvaard wordt dat het kosten betreft voortvloeiende uit een maatregel genomen krachtens titel II hoofdstuk III;

Overwegende bijgevolg dat het enige criterium om te besluiten tot staatstussenkomst en bijgevolg tot het bepalen van de bijdrage ten laste van de onderhoudsplichtige wel dient gezocht in art. 71; dat het volstaat dat de onkosten voortvloeien (in de ruimste zin van het woord — zie het voorbeeld van de pro-voogden) uit maatregelen die genomen waren overeenkomstig de wettelijke beschikkingen van hoofdstuk III en IV; dat hierbij nuttig kan gewezen worden op de plicht van toezicht van de rechtbank zowel bij het nemen van een beslissing (provoogd) of bij de uitvoering ervan (gerechtelijke bijstand);

Overwegende dat de ouders zich inderdaad dienen te richten tot sociale organismen om de financiële gevolgen van de verplichtingen te helpen dragen; dat dit niet betekent dat zo hun pogingen langs deze zijde geen succes kennen de Staat op basis van art. 70 niet zou geroepen zijn rechtstreeks tussen te komen;

Overwegende dat de verwijzing naar het jeugdbeschermingscomité eveneens grote bezwaren oplevert; dat inderdaad dit organisme slechts uitgaven kan doen voor maatregelen door haar genomen; dat de ouders die er financiële steun komen zoeken voor het uitvoeren van hun bij rechte opgelegde beschikkingen zich als het ware zullen moeten onderwerpen aan een nieuwe opvoedkundige bijstand; dat we aldus in een omgekeerde wereld terecht komen, waarbij de gerechtelijke bijstand dient over te gaan in een vrijwillig aanvaarde bijstand om uitvoerbaar te worden;

Overwegende dat alle staatstussenkomsten weigeren aan onderhoudsplichtigen bij de uitvoering van een bijstandsmaatregel er op neer zal komen de praktische toepassingsmogelijkheid van art. 31 te annuleren; dat een voornamelijk onderdeel van de wet op de jeugdbescherming aldus onbruikbaar zou worden;

Overwegende dat in het geval van gedaagde, de plaatsing van twee minderjarige kinderen zich opdringt;

Overwegende dat gedaagde klaarblijkelijk de middelen niet bezit om deze verplichting uit te voeren; dat ze hierbij geen steun dient te verwachten van de C.O.O. ten ware zij bereid is haar kinderen onder voogdij van deze vereniging te plaatsen, wat tegen het opzet van de haar bij rechte opgelegde maatregel van bijstand indruist;

Overwegende dat de plaatsing dus wel toepassing van art. 70 (staatsvoorschot) zal medebrengen; dat dient overgegaan na onderzoek van de gegoedheid van de gedaagde tot het vaststellen van haar bijdrage in de onkosten;

*Om deze redenen :*

wijzende op tegenspraak :

Beveelt ten aanzien van Pauwels Jacqueline het toezicht op de gezinsbijslag of andere sociale uitkeringen; Wijst aan mevrouw Verstraete, Oudstrijderslaan 176 te Lendeledede om de gezinsbijslag of andere sociale uitkering te ontvangen voor de kinderen; en om die uitsluitend te gebruiken voor de behoeften van de kinderen en voor de gezinsuitgaven die hen betreffen

Beveelt de opvoedingsbijstand ten aanzien van Pauwels Jacqueline;

Stelt mevrouw Verstraete voornoemd aan als vrijwillige afgevaardigde bij de jeugdbescherming, die moet waken op de naleving van de hieronder gestelde voorwaarden :

1) al de minderjarige kinderen dienen onderworpen te worden aan haar toezicht;

2) de kinderen Dyrie en Gerdy moeten onderworpen worden aan de pedagogische en medische richtlijnen van een centrum voor opvoedkundige voorlichting of geestelijke hygiëne;

3) De kinderen Dyrie en Gerdy moeten volgend schooljaar geplaatst worden in de inrichting St. Idesbald te Roeselare;

4) Het kind Jacky zal iedere dag het middagmaal op zijn werk nemen;

Bepaalt de bijdrage in de onderhouds-, opvoedings- en behandelingskosten die voortvloeien uit de genomen maatregel op 30 fr. per dag en per geplaatst kind ten laste van Pauwels Jacqueline voornoemd;

Veroordeelt Pauwels Jacqueline tot al de proceskosten. Beveelt de voorlopige tenuitvoerlegging van deze beslissing behalve wat de kosten betreft.

NOOT: In dezelfde zin, Hof Brussel, 23 maart 1967, J.T. 1967, 296, dat het vonnis van de Jeugdrechtbank te Brussel van 16 januari 1967, J.T. 1967, 152, betreffende het behandelde punt hervormt.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

14e Kamer. — 11 juni 1965.

Voorzitter: M. van Ackere.

Rechters: M. Moretus Plantin de Bouchout en Mevrouw Motte.

Openbaar ministerie: M. Marchand.

Advocaten: Mrs. De Rycke en van de Put.

**Echtscheiding. — Grove beledigingen. — Verlating zonder gegronde reden.**

*Wanneer de vrouw haar echtgenoot verlaten heeft en uit een procedure op grond van art. 218 B.W. reeds blijkt dat zij zonder reden weigert het echtelijk leven te hernemen, terwijl zij de feiten die volgens haar bewering de werkelijke reden van de verlating zijn, niet bewijst, moet zij geacht worden als zonder enige gegronde reden de echtelijke woning te hebben verlaten, wat de grove belediging in de zin van art. 231 B.W. uitmaakt.*

Toetenel t./ Huysmans.

Overwegende dat de eis in hoofddorde er toe strekt de echtscheiding « de plano » te bekomen op grond van artikel 231 van het burgerlijk wetboek;

Overwegende dat uit de voorgelegde stukken blijkt dat

verweerster op 12-12-1961, haar echtgenoot en woning heeft verlaten en niettegenstaande herhaald aandringen van aanlegger, zonder reden geweigerd heeft het echtelijk leven te hernemen (zie motivering van het vonnis van het Vredegerecht 1e kanton Schaarbeek, d.d. 17-1-1962, alsook van het vonnis van deze Rechtbank, 12e kamer zetelende in graad van beroep op 19-4-1962 die de vraag van verweerster tot afhouding op loon afgewezen heeft);

Overwegende dat verweerster in haar besluiten 3 feiten aanhaalt die volgens haar bewering, de werkelijke reden van haar huisverlating zouden uitmaken; dat zij nochtans deze feiten niet bewijst noch aanbiedt te bewijzen;

Overwegende dat in die omstandigheden verweerster dient beschouwd als zonder enige gegronde reden de echtelijke woonst hebbende verlaten, hetgeen zware belediging uitmaakt luidens artikel 231 van het burgerlijk wetboek;

Dat de vraag tot echtscheiding «de plano» bijgevolg gegrond is;

(.....)

## CORRECTIONELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Raadkamer. — 28 juni 1967.

Voorzitter: M. Wildiers.

Openbaar Ministerie: M. Lens.

Advocaten: Mrs. Ledoux (Brussel) en

G. Bosmans loco J. van Doosselaere.

**Onrechtmatige mededinging. — Verbod tot het voeren van een gelijkkluidende handelsbenaming. — Wijziging met behoud van een bepaald woord. — Art. 4 van het K.B. van 23 december 1934. — Bevoegdheid van de strafrechtsmacht.**

*In een geding tussen de Duitse vennootschap Montan Transport en de P.V.B.A. Transportkantoor Montan, werd door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel aan deze laatste verbod opgelegd de benaming Transportkantoor Montan nog te gebruiken.*

De strafrechter is gebonden door het bevelschrift van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel: hij kan niet fungeren als beroepsinstantie voor dat bevelschrift. Bij toepassing van art. 4 van het K.B. van 23 december 1934 is hij bevoegd om over de eventuele tekortkomingen aan het verbod een oordeel te vellen.

Nu de P.V.B.A. haar benaming gewijzigd heeft in «Scheepvaart- en Expeditiekantoor Montan», acht de Raadkamer dat er voldoende bezwaren zijn om de zaakvoerder te verwijzen naar de Correctionele Rechtbank; deze zal moeten uitmaken of het verbod sloeg op het geheel van de benaming dan wel op het woord «Montan» alleen.

Montan Transport GmbH t./ S.

Overwegende dat de onbekende verdachte voorzien in de rechtsovername van de Heer Procureur des Konings dd. 31 januari 1967 zich vereenzelvigt als zijnde S.J.;

Overwegende dat de verdenking luidt: als bestuurder-zaakvoerder van de vroegere p.v.b.a. Transportkantoor Montan (thans Scheepvaart en Expeditiekantoor Montan p.v.b.a.) tussen 16 mei 1966 en 25 maart 1967 bij inbreuk op artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 december 1934, geen gevolg te hebben gegeven aan een bevelschrift van de heer Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, zetelend zoals in kortgeding op datum van 16 mei 1966, in zake Montan Transport GmbH tegen p.v.b.a. Transportkantoor Montan, waartegen geen beroep op verzet mogelijk is;

Overwegende dat de Heer Procureur des Konings besluit tot de niet-vervolgung;

Overwegende dat het eerste gedeelte van de besluiten van de verdachte er op neerkomt de beslissing van de heer Voorzitter van de Koophandelsrechtbank d° 16 mei 1966, die kracht van gewijsde heeft, opnieuw in het gedrang te brengen met deze beslissing te bestrijden met verschillende argumenten die misschien niet van belang ontbloeit zijn maar die hun plaats niet vinden in de huidige strafproceduur; dat noch de Raadkamer noch eventueel de Correctionele Rechtbank kunnen fungeren als beroepsinstantie voor een bevelschrift van de heer Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel; dat ze gebonden zijn door deze beslissing welke ook hun oordeel moge wezen betreffende het rechtskundig probleem;

Dat de verdachte dus niet meer kan betwisten dat aan de vennootschap, waarvan hij zaakvoerder is, bij toepassing van het Koninklijk Besluit nr. 55 van 23 december 1934, verbod werd opgelegd de benaming: Transportkantoor Montan - Comptoir de transports Montan » nog verder te gebruiken;

Dat als gevolg hiervan en op grond van artikel 4 van voormeld besluit nr. 55 de strafrechtsmacht bevoegd is om over eventuele tekortkomingen aan het bevel van de Voorzitter van de Koophandelsrechtbank een oordeel te vellen, vermits dit artikel 4 bepaalt: «zodra de beslissing niet meer vatbaar is voor beroep noch verzet wordt elke tekortkoming aan de aanmaningen of het verbod erin vermeld, gestraft met een boete...»

dat dienaangaande kan verwezen worden naar de bedenkingen van N. Gunzburg in zijn bijdrage «Oneerlijke mededinging» — Een nieuw misdrijf bij K.B. ingesteld (R.W. 1934-35 kol. 700) die o.a. aanhaalt: «...Het Besluit brengt ons drie merkwaardige nieuwigheden: 2) het automatisch ontstaan van een strafbaar misdrijf bij elke inbreuk op dat bevel van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel... Zeker deze straffen vallen in de bevoegdheid van de Correctionele Rechtbank. Zij is echter gebonden door het bevel van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel en kan dus niet meer zeggen dat het gelaakte feit, de handeling waarvan het ophouden bevolen werd, niet is een daad strijdig met de eerlijke gebruiken...»;

dat verder door deze auteur, en misschien terecht, wordt verklaard dat deze bepalingen niet zonder gevaar zijn;

Dat ook vanzelsprekend is dat ter zake geen «dolus specialis» vereist wordt, zie o.m. Van Ryn, Droit Commercial, Tome I nr. 464);

Overwegende dat verdachte verder laat gelden dat de beslissing van de Heer Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel zich ertoe beperkt aan de door de verdachte beheerde vennootschap verbod op te leggen de benaming «Transportkantoor Montan - Comptoir de transports Montan» gebruik te maken; dat de verdachte verklaart dat dit verbod werd nageleefd vermits de naam van de vennootschap volgens bijlage tot het Staatsblad van 14 december 1966 werd gewijzigd in «Scheepvaart- en Expeditiekantoor Montan p.v.b.a. - Bureau Maritime et d'Expéditions Montan s.p.r.l.»; dat verdachte verklaart dat de burgerlijke partij ten onrechte aanspraak erop zou willen maken dat de genoemde vennootschap afstand doet van het gebruik van elke term van de benaming o.m. van de naam Montan; dat volgens verdachte dergelijke aanspraak een uitbreidende interpretatie uitmaakt van de beslissing van de Heer Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel;

Overwegende dat de Raadkamer uiteraard deze zaak enkel te beoordelen heeft op het vlak van de bezwaren en desaanvaande dient opgemerkt:

1) dat de wijziging van de benaming slechts plaatsgreep

zes maanden na de betekening van het bevel van de voorzitter ;

2) dat een meer uitgebreid debat en een behandeling der zaak ten gronde zal moeten uitmaken of het verbod van de Voorzitter van de Koophandelsrechtbank droeg op het geheel van de benaming « Transportkantoor » op hte trefwoord « Montan », dat misschien in Duitsland niet voor toeëigening vatbaar is, « gezien het deel uitmaakt van de officiële taal in Duitsland » (beter gezegd een eigen zelfstandig woord is in het Duits), maar bij veronderstelling in België taalkundig een ander eigenschap kan hebben ; dat eventueel een al te farazeïsche toepassing van de principes, door verdachte vooropgezet, de burgerlijke partij zou kunnen verplichten opnieuw een bevel van de Voorzitter van de Koophandelsrechtbank uit te lokken telkens een andere firma (in casu de vennootschap beheerd door de verdachte) een of ander woord van ondergeschikt belang in haar benaming zou wijzigen (b.v. transportbureau Montan in de plaats van Transportkantoor Montan) ;

Overwegende dat de laatste beschouwingen die de verdachte vooropzet in zijn besluiten wederom hic et nunc zonder belang zijn gelet op de inhoud van het bevelschrift van 16 mei 1966 ;

Overwegende als besluit dat er voldoende bezwaren ter zake aanwezig zijn tegen de verdachte hoofdens de telastlegging in zijnen hoofde aangehaald in de geschreven rechtsvordering van het Openbaar Ministerie d° 21 april 1967 ;

Dat de voormelde telastlegging vatbaar is voor correctionele straffen ingevolge artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 23 december 1934 ;

Gelet op artikelen 63, 127 en 130 van het Wetboek van Strafvordering, op het enig artikel par. XV der Wet van 25 oktober 1919, en op de artikelen II tot 13,16,21,31 tot 37, 40 tot 42 der Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken ;

*Om deze redenen :*

*De Raadkamer,*

De beweegredenen niet aannemende van de geschreven rechtsvordering van het Openbaar Ministerie d° 21 april 1967.

Verklaart zich ter zake bevoegd.

Verzendt de stukken van het geding en de voornoemde verdachte vóór de Correctionele Rechtbank van het arrondissement Antwerpen, om er gevonnist te worden naar luid der Wet hoofdens de telastlegging in zijnen hoofde aangehaald in de geschreven rechtsvordering van het Openbaar Ministerie d° 21 april 1967.

## POLITIERECHTBANK TE ANTWERPEN.

1e Kamer. — 20 december 1967.

Voorzitter : M. A. Billion.  
Advocaat : Mr. Van de Castele.

**Verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering. — Weigering van geneesheer om in de vastgestelde vormen de bescheiden van verleende zorgen uit te reiken. — Bevoegdheid van de inspecteurs van de dienst voor administratieve controle van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering. — De Algemene Raad van het Rijksinstituut heeft geenszins een monopolie om klacht in te dienen. — De strafrechter kan zijn overtuiging putten uit alle elementen van het dossier. — Wettige vaststelling van het model van getuigschrift door het Beheerscomité van de Dienst voor geneeskun-**

**dige verzorging. — De uitreiking van het getuigschrift is verplicht ook wanneer er niet naar gevraagd wordt.**

*De inspecteur bij de Dienst voor Administratieve Controle van het Rijksfonds voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit is bevoegd tot het opstellen van processen-verbaal die bewijskrachtig zijn, behoudens tegenbewijs, ingevolge art. 102 der wet van 9 augustus 1963.*

*Door bedoeld artikel heeft de wetgever het medisch geheim volledig uitgesloten.*

*Het gaat niet op te beweren dat de Dienst voor Administratieve Controle niet bevoegd zou zijn om een actie in te stellen of om klacht te doen bij het Openbaar Ministerie en dat zulks zou voorbehouden zijn aan de Algemene Raad van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering. De wet maakt geenszins de uitoefening van de strafvordering in dergelijke zaken afhankelijk van een klacht vanwege de benadeelde partij.*

*Elke gestelde overheid, elk openbaar officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een wanbedrijf is verplicht daarvan dadelijk bericht te geven aan het Openbaar Ministerie. De Strafrechter kan zijn overtuiging putten uit alle elementen van het dossier, waaronder ook de bekentenis van de beklaagde.*

*De verordening van het Beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging heeft op wettige wijze het model van getuigschrift vastgesteld dat door de geneesheer dient uitgereikt. Deze uitreiking is verplicht, ook wanneer de patiënt er niet naar vraagt.*

*De geneesheer is strafbaar telkens hij een getuigschrift aflevert dat niet conform is aan de wettelijke voorschriften.*

O.M. t./ Dr. X.

Beklaagd te Antwerpen, op 13 juni 1967, 32 maal, op 16 juni 1967, 12 maal en op 22 juni 1967, 4 maal, hetzij 48 maal, bij inbreuk op art. 12/4 - 34 quater en art. 103/b wet van 9 augustus 1963, gewijzigd door deze van 24 december 1966, beoefenaar van de geneeskunde, paramedische medewerker of beheerder van een verzorgingsinrichting zijnde, verzuimd te hebben, na waarschuwing betekend door de beampten bevoegd om de inbreuken vast te stellen, meermaals aan de rechthebbende, in de vastgestelde vormen, de bescheiden uit te reiken welke zijn voorgeschreven door deze wet, de uitvoeringsbesluiten en -verordeningen.

De Rechtbank,

Overwegende dat beklaagde ertoe besluit dat de Dienst voor administratieve controle niet bevoegd is om dergelijke inbreuken vast te stellen, maar dat deze vaststellingen moeten uitgaan van de Dienst voor medische controle ;

Overwegende dat de wetgever heeft gewild dat, onverminderd de macht van de officieren van de gerechtelijke politie, bevoegd zijn om proces-verbaal op te stellen, de ambtenaren bedoeld in de artt. 80, 85 en 94 van de wet van 9 augustus 1963 op de ziekteverzekering. (art. 102 van voormelde wet) ; dat in de Nederlandse tekst van deze wet bedoelde ambtenaren niet alleen met name worden genoemd, zoals in de Franse tekst, maar dat de artikelen in de twee versies zijn aangeduid (art. 85, 80 en 94) ; dat de wil van de wetgever derhalve vaststaat (art. 7 van de wet van 31 mei 1961) ; dat art. 80 en 85 opgeven : de eerst-aanwezende geneesheer-inspecteur en de geneesheren-inspecteurs die deel uitmaken van de geneeskundige controle en dat art. 94 uitdrukkelijk

voorziet: de inspecteurs die deel uitmaken van de dienst voor administratieve controle;

Overwegende dat aan de inspecteurs van de Dienst voor administratieve controle aldus door de wetgever uitdrukkelijk bevoegdheid wordt verleend om processen-verbaal op te stellen die bewijskrachtig zijn behoudens tegenbewijs; dat krachtens art. 95 van de wet van 9 augustus 1963 op de ziekteverzekering, de administratieve controle betrekking heeft op het inacht nemen van de wets- en verordeningbepalingen betreffende de verplichte ziekte- en invaliditeits-verzekering; dat de vaststelling waarover het in het dossier gaat bijgevolg wel valt binnen de ambtsbevoegdheid en de controleopdracht van de inspecteur (art. 94);

Overwegende dat de wetgever het criterium van de medische geheimhouding in art. 102 volledig heeft uitgesloten, vermits eerst en vooral de officieren van de gerechtelijke politie bevoegd blijven om processen-verbaal op te stellen en deze toch geen geneesheren zijn;

Overwegende dat beklagde beweert dat de Dienst voor administratieve controle niet bevoegd is om een actie in te stellen of om klacht te doen bij het Openbaar Ministerie;

Overwegende dat bij de politierechtbank de rechtsvordering tot toepassing van de straffen wordt uitgeoefend door de ambtenaar-politiecommissaris, zoals het in deze is gebeurd; dat de aangeklaagde inbreuk een wanbedrijf uitmaakt, waarvan de kennismaking door een bijzondere bepaling van de wet aan de politierechtbank is opgedragen (art. 138-15° Wetb. Strafv. en art. 103 wet van 9 augustus 1963, ziekteverzekering); dat de wet geenszins de uitoefening van de strafvordering in deze zaken afhankelijk heeft gemaakt van een klacht van de benadeelde partij: (art. 2 Wetb. Strafv.) b.v. van de Algemene Raad van het Instituut voor ziekte- en invaliditeits-verzekering, te meer, daar de bevoegdheid van de officieren van de gerechtelijke politie in het opsporen van de misdrijven en het opstellen van de processen-verbaal in niets wordt verminderd (art. 102 wet van 9 augustus 1963 ziekteverzekering); dat, vóór de politierechtbank, de overtredingen en de wanbedrijven worden bewezen hetzij door processen-verbaal of verslagen, hetzij door getuigen, bij ontstentenis van verslagen en processen-verbaal tot staving ervan (art. 154 en 189 Wetb. Strafv.); dat de strafrechter zijn overtuiging kan putten uit alle elementen van het dossier, waaronder ook de bekentenis van de beklagde;

Overwegende dat de beklagde uitdrukkelijk bekend de voorgeschreven formulieren niet te hebben afgeleverd;

Overwegende echter dat het proces-verbaal wel geldig is en bewijskrachtig behoudens tegenbewijs, zoals hoger uiteengezet; dat ieder gestelde overheid, ieder openbaar officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een wanbedrijf, verplicht is daarvan dadelijk bericht te geven aan het openbaar ministerie (art. 29 Wetb. Strafv.); dat dus ook de Dienst voor administratieve controle dit kon en moest doen in deze zaak;

Overwegende dat deze algemene leer en rechtspraktijk wordt bevestigd door de wet van 9 augustus 1963 en volgende, betreffende de ziekteverzekering; dat immers de tekst van art. 102 in de wet van 9 augustus 1963 als volgt was opgesteld: «Onverminderd de macht van de officieren van de gerechtelijke politie, maken de in de artt. 85, 80 en 94 bedoelde eerstaanwezende geneesheren-inspecteurs, geneesheren inspecteurs en inspecteurs... processen-verbaal op, die zij, binnen 48 uren, doorzenden aan de Dienst waartoe zij behoren. Beslist die Dienst gevolg te geven aan die processen-verbaal, dan bezorgt hij daarvan, op straffe van nietigheid, binnen vijftien dagen, een exemplaar aan het Parket en aan

de overtreder.»; dat deze tekst gewijzigd werd door de wet van 24 december 1963 op voorstel van de Minister van Justitie die van oordeel was dat de hoger aangehaalde tekst van art. 102 «ingevolge de bepaling inzake het bezorgen van alléén die processen-verbaal waarvan de Dienst beslist gevolg te geven, het verlenen aan de Procureur des Konings van de macht om de publieke vordering uit te oefenen ontzenuwt.» (Voorbereidende werken Senaat 1963-1964, Bescheiden. Verslag nr 73 van 12 december 1963); dat de nieuwe op dit ogenblik van kracht zijnde tekst het beslissingsrecht van de Dienst en «a fortiori» het beslissingsrecht van de Algemene Raad, inzake het gevolg geven aan de processen-verbaal, afschaft ten voordele van de algemene bevoegdheid van de procureur des Konings; dat de term «a fortiori» in voorgaande paragraaf verrechtvaardigd wordt als volgt: zelfs in burgerlijke zaken beslist iedere Dienst, in het kader van zijn bevoegdheid, welke vorderingen hij wil instellen vóór de rechtbanken of klachtencommissies en de Algemene Raad is dan verplicht de zaak aanhangig te maken omdat alleen in het R.I.Z.I.V. deze Algemene Raad rechtspersoonlijkheid bezit (art. 8 - 8°, 12 - 9°, 40 - 14°, 79 - 17° en 93 - 1° van de wet en Kamer 1964-1965, Bescheiden. Verslag 947, nr. 11 van 9 maart 1967, bl. 57); dat, om een proces-verbaal over te maken aan het parket geen rechtspersoonlijkheid vereist is;

Overwegende derhalve dat het opgestelde proces-verbaal rechtsgeldig is en het ook regelmatig werd overgemaakt aan de ambtenaar van het openbaar ministerie door de Dienst voor administratieve controle;

Overwegende dat de ambtenaar niet alleen het wanbedrijf akteert in een proces-verbaal, maar ook nog tot plicht heeft alle inlichtingen en bewijzen te verzamelen die nuttig kunnen zijn voor het openbaar ministerie;

Overwegende dat art. 96 van de wet op de ziekteverzekering tot bedoeling heeft de inspecteurs te verplichten hun onderzoek ter plaatse te vervullen en de administratieve bescheiden ter plaatse in te zien; dat echter, als misdrijven worden vastgesteld, onmiddellijk andere voorschriften van toepassing worden, namelijk deze die de ambtenaar verplichten de nodige bewijsstukken bij zijn proces-verbaal te voegen; dat derhalve de verzekeringsinstelling rechtmatig de bewijsstukken, die zich in het dossier bevinden, ter beschikking van de inspecteur heeft gesteld;

#### *Over de grond van de zaak:*

Overwegende dat beklagde zich afvraagt of er bescheiden zijn voorgeschreven aan de geneesheren en, zo ja, dewelke; dat hij beweert dat de wet (art. 34 quater) geen bijzondere vorm voorschrijft voor het getuigschrift dat de geneesheer dient af te leveren van zodra hij verleende verstrekkingen vermeldt, met het rangnummer van de nomenclatuur, indien de verstrekking daarin werd opgenomen;

Overwegende dat de wet van 9 augustus 1963 in haar artikel 12 - 4° aan het Beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging opdracht geeft om de in de wet bedoelde verordeningen uit te werken, namelijk deze betreffende de voorwaarden voor het verkrijgen van het recht op de verstrekkingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging; dat dezelfde wet in haar artikel 152 par. 1 voorziet dat de Koning de in art. 12 - 4° bedoelde verordeningen moet opstellen, in afwachting dat het bevoegd Beheerscomité het zal doen; dat op 20 december 1966 dit bevoegd Beheerscomité een verordening heeft uitgevaardigd op de geneeskundige verstrekkingen waarin het model van getuigschrift wordt voorgeschreven, dat ter beschikking van de geneesheren wordt gesteld en dat beklagde geweigerd heeft in te vullen (art. 12 en 13 en de bijlagen 12 en 13); dat de wetgever zelf bevoegdheid

heeft verleend aan dit Comité om het K.B., dat slechts voorlopige maatregelen kon voorzien, op dit punt te wijzigen; dat het nieuw model van getuigschrift in voege is vanaf 1 januari 1967;

Overwegende dat beklagde de waarde betwist van de verschillende reglementaire bepalingen omtrent de vorm van het getuigschrift voor verstrekte zorgen;

Overwegende dat volgens de wet de voorlopige maatregelen moesten getroffen worden bij K.B. en de definitieve maatregelen door een verordening van het Beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging; dat de wet van 7 juli 1966 tot wijziging van de wet van 9 augustus 1963 voorziet dat bij K.B. de verordening van het hogervermeld Beheerscomité weer kan worden gewijzigd; dat het Ministerieel besluit van 23 september 1966 tot vaststelling van het model van de door de geneesheren te gebruiken ontvangsbewijs, getuigschrift van verstrekte hulp en dagboek, niets wijzigt aan de reglementering opgesteld inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering, maar enkel een aanpassing is op fiscaal gebied van het ontvangsbewijs-getuigschrift (art. 2 en 10 van dit besluit);

Overwegende dat de maatregelen getroffen bij K.B. en bij verordening door het hogervernoemd Beheerscomité overeenstemmen met de wet;

Overwegende dat, handelend over de inbreuk, beklagde beweert dat de vereiste elementen, zoals voorafgaande waarschuwing, herhaalde weigeringen en het uitreiken van de voorgeschreven bescheiden aan de rechthebbenden, niet aanwezig zijn;

Overwegende dat in het dossier het duplicaat aanwezig is van een waarschuwing aangetekend verzonden op 10 april 1967, op verzoek van de Administrateur-Generaal van het Rijksinstituut voor ziekte en invaliditeitsverzekering; dat deze waarschuwing ondertekend is door een inspecteur van de Dienst voor administratieve controle, die ook een geldig proces-verbaal kan opstellen; dat derhalve in het dossier het bewijs aanwezig is van een regelmatigte waarschuwing, door een bevoegd ambtenaar;

Overwegende dat beklagde betwist geweigerd te hebben de voorgeschreven formulieren af te leveren, vermits de cliënten er niet hebben naar gevraagd;

Overwegende dat de wetgever de geneesheren beveelt een getuigschrift voor verstrekte hulp uit te reiken (art. 34 quater van de wet); dat in toepassing van de artt. 12 - 4° en 34 quater van de wet en art. 9 ter van de verordening dit bevel zeer uitdrukkelijk is: «De vergoedingen van de verzekering voor geneeskundige verzorging worden verleend op voorwaarde dat aan de verzekeringsinstelling is afgeleverd: ..... 10° een getuigschrift van verzorging»; dat een niet afleveren van deze formulieren aan verplicht verzekerden deze weigering inhoudt; dat de weigering bewezen is uit de houding van de beklagde die blijkt uit zijn antwoord aan de politie en uit zijn solidariteit met andere geneesheren, die samen besloten, wat zij noemden, een administratieve staking te houden waarvan het opzet is: het bewust en strijdvaardig weigeren van het afleveren van de betwiste formulieren;

Overwegende dat volgens de voorbereidende werken van de wet het element «meermaals» moet tegengesteld worden aan «wat toevallig is»; dat het element «meermaals» vooral blijkt uit de houding van beklagde, die beslist weigert de voorgeschreven formulieren af te leveren en ook uit het aantal inbreuken;

Overwegende dat de door beklagde afgeleverde formulieren niet conform zijn aan de wettelijke voorschriften en beklagde dit zeer goed weet, vermits het zijn bedoeling is iets, samen met anderen, te doen wat onwettelijk is; dat de door beklagde afgeleverde biljetten geenszins

wettelijk worden omdat de mutualiteiten, om bestwil, toch de voorgeschreven vergoedingen uitbetalen;

Overwegende dat alle elementen voor het strafbaar feit aanwezig zijn;

Overwegende dat, voorwat de straf betreft, de wetgever uitdrukkelijk heeft gewild (art. 103) dat deze per inbreuk uitgesproken wordt;

Overwegende dat beklagde vervolgd wordt om inbreuken te hebben gepleegd op volgende data: 13, 16 en 22 juni 1967; dat beklagde beweert de eigenlijke inbreuken op die data niet te hebben gepleegd;

Overwegende dat ook dat weer beantwoordt aan de wil van de wetgever, die daarin zelfs wilde toegeven aan een verlangen van de geneesheren, dat immers blijkt uit artikel 96 van de wet van 8 april 1965, dat de vaststellingen niet mogen geschieden bij de geneesheren en de tandheelkundigen; dat deze maatregel tot doel heeft «tegenmoet te komen aan de bezwaren van de geneesheren ten aanzien van de vrijwaring van het beroepsgeheim» (Kamer 1964-1965. Bescheiden. Verslag nr 947-11 van 9 maart 1965 bl. 87); dat de inspecteurs alle inlichtingen moeten halen bij «de werkgevers, de verzekeringsinstellingen, de verzorgingsinrichtingen, de tarifieringsdiensten, (...) de personen die de bij deze wet omschreven geneeskundige verstrekkingen mogen verlenen en de rechthebbenden» en dus daar hun vaststellingen moeten doen; dat de geneesheren door hun actie en op hun vraag de inspecteurs bij hen buiten houden en dan achteraf beweren geen inbreuken te erkennen omdat zij bij hen zelf niet werden vastgesteld;

Overwegende dat beklagde de inbreuken bekend en er geen betwisting kan bestaan noch over het voorwerp ervan, noch over de data;

Overwegende dat de 48 inbreuken bewezen zijn.

*Om deze redenen,*

en bij toepassing van de artt. 11 tot en met 41 van de wet van 15 juni 1935;

de artikelen van de wetten en besluiten hiervoren aangehaald; art. 40 en 60 van het Strafwetboek, allen aangeduid ter zitting door de voorzitter, veroordeelt beklagde, op tegenspraak, tot achtenveertig geldboeten van zevenentwintig frank ieder, samen 1248 fr., teruggebracht, bij toepassing van art. 60 van het Strafwetboek, op het dubbel van de maximum voorziene geldboete per inbreuk, of 1000 fr. en gebracht op 20.000 fr. bij toepassing van art. 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimen.

Zegt dat bij gebreke van betaling binnen de wettelijke termijn deze geldboete zal mogen vervangen worden door een gevangenisstraf van 6 maanden.

Verwijst beklagde tot de kosten van het geding, tot heden begroot op éénenveertig frank.

Gelast het Openbaar Ministerie met de tenuitvoerlegging van onderhavig vonnis.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

## VREDEGERECHT TE EKEREN

30 maart 1967.

Rechter : M. Aerts.  
Advocaten : Mrs. Imler en Roland.

### Verzekeringen. — Zware fout. — Begrip.

*Begaat een zware fout in de zin van art. 16 verzekeringswet, de bestuurder die tegen een snelheid van 120 km per uur over een autosnelweg rijdt bij zeer dichte mist met een zichtbaarheid van 25 à 30 meter, en die tegen een vóór hem rijdend voertuig botst dat wegens de beperkte zichtbaarheid maar tegen 60 km per uur rijdt.*

Huysegems t./ Leipziger Feuer Versicherungs-Anstalt.

Overwegende dat verweerster op verzet de ontvanke-lijkheid van het door aanlegger op verzet aangetekend verzet niet betwist.

Overwegende dat ten gronde aanlegger op verzet aanvoert dat hij de eis van de oorspronkelijke aanlegster ten stelligste betwist; dat hij bij haar verzekerd is voor de burgerlijke aansprakelijkheid bij het gebruik van zijn voertuig, onder polisnummer 3.082.3310; dat hij op 5 maart 1966 te Grobbendonk in een verkeersongeval betrokken is geweest; dat hij op de Boudewijnsnelweg achteraan op een stilstaande of minstens traag rijdende wagen reed en deze beschadigde voor een bedrag van 7.500 frank; dat hij reed tegen een snelheid van 120 km per uur op een baan in zeer goede staat en niet op een gladde baan zoals oorspronkelijke aanlegster het voorhoudt in haar oorspronkelijke dagvaarding; dat er weliswaar mist hing doch dat op een autosnelweg gebruikelijk hoge snelheden ontwikkeld worden en men er normaal niet hoeft te verwachten dat er zich stilstaande voertuigen bevinden daar stilstand aldaar, behalve op bijzondere parkeerplaatsen, verboden is; dat het juist is dat hij door de politierechter te Zandhoven veroordeeld werd; dat hem echter slechts de minimum straf werd opgelegd; dat verweerster op verzet dan ook slecht gekomen is waar zij thans voorhoudt dat hij een zware fout zou begaan hebben zodat zij gerechtigd is tot terugvordering over te gaan van hetgeen zij aan de derde diende te betalen; dat — wanneer haar stelling zou gevolgd worden — de verzekeraars praktisch bestendig tot terugvordering kunnen overgaan; dat zij aldus in feite praktisch geen risico meer zouden dekken en zich beperken tot het innen van premieën en slechts in uitzonderlijke gevallen, namelijk wanneer een verzekerde insolvent is, effectief zelf zouden betalen; dat dergelijke stelling niet kan aanvaard worden en de eis van de oorspronkelijke aanlegster dan ook ongegrond is.

Overwegende dat art. 16 van de wet van 11 juni 1874 en art. 25 nr. 9 van het type-verzekeringskontraakt, voorzien dat de verzekeraar verhaal op de verzekeringsnemer mag nemen indien het verkeersongeval aan een « zware fout » toe te schrijven is.

Overwegende dat het blijkt uit de inhoud van de strafbundel, waarvan ons een fotokopij wordt voorgelegd, dat aanlegger op verzet reed tegen een snelheid van 120 km per uur (zijn eigen verklaring); dat het zeer dichte mist was (vaststelling der Rijkswacht van Mol en verklaring der getuigen Labro Hendrik en Marc); dat de zichtbaarheid maar 25 tot 30 meter bedroeg (vaststelling der Rijkswacht en verklaring van Labro Marc); dat het door aanlegger op verzet aan de achterzijde aangereiden voertuig reed tegen een snelheid van ongeveer 60 km per uur.

Overwegende dat het derhalve volledig onwaar is dat dit

voertuig stilstond op de autosnelweg of minstens toch zeer traag reed;

dat Labro niet anders deed dan voorzichtig rijden omdat de zeer dichte mist en de beperktheid van het uitzicht hem niet toeliet sneller te rijden.

Overwegende dat aanlegger op verzet een zeer zware fout heeft begaan met in dergelijke omstandigheden, zij het dan ook op een autosnelweg, te rijden tegen 120 km per uur wanneer hij slechts een uitzicht van 25 tot 30 meter op de baan had;

dat deze zeer zware fout niet kan vergeleken worden met de door aanlegger aangestipte normale verkeersovertredingen dat aanlegger op verzet niet kan beweren dat hij niet opzettelijk zo snel en zo gevaarlijk reed.

Overwegende dat de oorspronkelijke aanlegster dan ook het recht heeft de sommen die zij ten titel van schadevergoeding aan de derde heeft moeten betalen door de schuld van aanlegger op verzet, op laatstgenoemde te verhalen.

Overwegende dat het door aanlegger op verzet aange-tekend verzet dan ook alle grond mist.

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter,

alle andere tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend en recht doende tegensprekelijk en in eerste aanleg : verklaren het door aanlegger op verzet aangetekend verzet tegen het vonnis dat op 8 december 1966 door deze Rechtbank bij verstek tegen hem werd gevelde, ontvanke-lijk doch ongegrond; wijzen er hem van af; zeggen dat voormelde verstekvonnis zijn volledige uitwerking zal hebben.

Zeggen dat de kosten van het huidig verzet ten laste van aanlegger op verzet zullen blijven.

## BOEKBESPREKING

**Het Gerechtelijk Wetboek.** — Keurbibliotheek. — Die Keure N.V., Brugge. — 1967, 220 blz. over 2 kolommen.

Wij hebben reeds in vorige nummers van dit tijdschrift de aandacht gevestigd op de mooie uitgave die ondernomen werd door de N.V. Die Keure te Brugge, waarin losbladig de teksten van onze wetboeken verschijnen.

Thans is in deze reeks ook het Gerechtelijk Wetboek gepubliceerd. Het is de eerste uitgave van deze zeer belangrijke tekst, die op de markt komt en wij zijn gelukkig te kunnen vaststellen dat dit gebeurt in zulke keurige uitgave en aan zulke billijke prijs.

Het Gerechtelijk wetboek is de tekst waarmee onze juristen zich in de eerstkomende maanden onafgebroken zullen hebben bezig te houden. Wij hoeven niet de aandacht te vestigen op de zeer belangrijke wijzigingen die ons procesrecht zal ondergaan wanneer dit nieuw gerechtelijk wetboek in werking zal treden. Het is dus nodig dat deze belangrijke tekst grondig zou bestudeerd worden. Tot nog toe moest men zich behelpen met de overdrukken uit het staatsblad die voorzeker niet beantwoorden aan de behoeften van de praktijk. Thans ligt voor ons deze prachtige uitgave in stevige plasticen band die de lectuur van het wetboek ten zeerste vergemakkelijkt en zelfs bijzonder aangenaam maakt.

Het lijdt dan ook geen twijfel dat deze uitgave een bijzonder succes zal kennen en dat zij spoedig zal moeten herdrukt worden.

## EUROPEES RECHT

### Interlocutoir arrest van het Hof van Justitie over de bewijsvoering in procedures tot schadevergoeding.

*Zaak 30/66 (Becher tegen de Commissie)*

In de loop van het jaar 1966 zijn bij het Hof van Justitie een reeks schadevergoedingsacties ex artikel 215 van het EEG-Verdrag aanhangig gemaakt. De vorderingen hebben betrekking op schade geleden als gevolg van een beschikking van de Commissie d.d. 3 oktober 1963. Bij deze beschikking van de Commissie was machtiging verleend voor Duitse vrijwaringsmaatregelen tegen invoer van maïs; de beschikking werd door het Hof van Justitie op 1 juli 1965 vernietigd.

Zaak 30/66 betreft een van de bovenbedoelde vorderingen tot schadevergoeding. Op 30 november 1967 heeft het Hof van Justitie het volgende interlocutoir arrest gewezen:

« 1. gelast, dat verzoekster aan het Hof zal overleggen de uitspraak van de bevoegde rechterlijke instantie van de Duitse Bondsrepubliek, gedaan op haar tegen die Bondsrepubliek ingestelde aansprakelijkheidsactie;  
2. draagt verzoekster op het Hof schriftelijke bewijzen over te leggen dat zij alle administratieve middelen en alle middelen rechtens heeft aangewend teneinde terugbetaling te verkrijgen van de ten onrechte in de kas van de Duitse Bondsrepubliek gestorte heffingen;

3. beveelt verzoekster voor 31 maart 1968 bewijsstukken over te leggen, blijkens welke zij op 1 oktober 1963 op de Franse markt overeenkomsten tot aankoop van maïs heeft afgesloten;

4. houdt de uitspraak omtrent de kosten aan. »

Het interlocutoir stemt overeen met dat, wat het Hof van Justitie in de gevoegde zaken 5, 7, 13, 14, 15, 16( 19 en 21/66 (Kampffmeyer c.s. tegen de Commissie) op 14 juli 1967 heeft gewezen.

De rechtsoverwegingen van het nieuwe interlocutoir houden slechts op een punt iets nieuws in in vergelijking met die van het vroegere tussenarrest. Tot beter begrip van dit punt diene het volgende:

1. Het Hof van Justitie heeft de aansprakelijkheid van de Gemeenschap voor de door de beschikking van 3 oktober 1963 veroorzaakte schade in beginsel erkend. Met betrekking tot de omvang van de schade waren volgens het Hof twee soorten schade te onderscheiden, namelijk:

a) schade die bij invoer naar Duitsland als gevolg van het toepassen van een heffing was ontstaan. Het toepassen van de heffing was in strijd met het gemeenschapsrecht en met het Duitse recht. Verzoeksters moest worden opgedragen bewijs te leveren dat zij op nationaal vlak alle mogelijkheden hebben uitgeput om via administratie of rechter terugbetaling van de ten onrechte gestorte heffingen te verkrijgen.

b) schade die door de ontbinding van koopovereenkomsten was ontstaan. De verzoeksters konden in beginsel vergoeding van de door deze ontbinding ontstane verliezen alsmede een deel van de gederfde winst eisen. Alvorens echter te beslissen welke schade de Gemeenschap moet vergoeden, moest aan de nationale rechter de mogelijkheid worden gelaten over de eventuele aansprakelijkheid van de Bondsrepubliek Duitsland uitspraak te doen.

2. Bij de mondelinge behandeling heeft de firma Becher de vraag gesteld hoe de bij het interlocutoir van 14 juli 1967 gegeven opdrachten moeten worden opgevat. Zij heeft met name gevraagd:

— of over de vordering tot schadevergoeding en tot terugbetaling telkens tot in hoogste instantie moest worden geprocedureerd en

— of alle verzoeksters een vordering moesten instellen.

De Commissie heeft beide vragen bevestigend beantwoordt; advocaat-generaal Gand was het met de Commissie eens.

Het Hof van Justitie heeft darentegen overwogen, dat het zich het recht moet voorbehouden om na het horen van partijen, in concreto na te gaan of een in een vergelijkbaar geval gedane uitspraak of het op vordering van de firma Becher gevallen en in kracht van gewijsde gegane vonnis geacht kan worden rechtens voldoende materiaal te bevatten om in het onderhavige geschil tot een beslissing te kunnen komen.

## BALIELEVEN

### BALIE VAN ANTWERPEN.

Verslag over de bijeenkomst van de kommissie voor beroepshervormingen. — Afdeling « Verhouding met de cliëntele » — dd. 24 juni 1967.

*Aanwezig:* Stafhouder Mr. E. Van den Berghe, Mr. A. Debergh, Mr. J. Marck, Mr. A. Hernould, Mr. Van den Heuvel, Mr. Devroe, Mr. Collin, Mr. Erdman, Mr. Doevenspeck, Mr. Dreessen.

*Verontschuldigd:* Mr. Langohr, Mr. Marinus, Mr. Schoups, Mr. Machiels.

1. *Verslag over de werkzaamheden van de werkgroep « Tarifikatie ».*

A. *Noodzaak van een tarief:*

1. Ar. 1022 van het ontwerp van gerechtelijk wetboek bepaalt: « Na het advies van de algemene raad van de nationale orde van advocaten te hebben ingewonnen, stelt de Koning een tarief vast van de sommen die door de rechter worden toegekend, als invorderbare kosten, wegens de uitvoering van bepaalde materiële akten. Het daaropvolgend artikel 1023 luidt: « Ieder beding tot verhoging van de schuldvordering ingeval deze in rechte zou worden geëist, wordt als niet geschreven beschouwd ».

Het zal dus nuttig zijn een tarief op te stellen dat aan de algemene raad van de nationale orde kan worden voorgesteld. Dit tarief moet dan een waardering bevatten van de bedoelde « materiële akten ».

2. In verband met de E.E.G. en het Verdrag van Rome is het van belang dat, wat de honoraria betreft, een regeling zou worden ingevoerd, gelijkend op die van Duitsland en Nederland, om al te uiteenlopende verschillen te vermijden.

3. Het tarief zal meteen de waardigheid van het beroep naar buiten uit beschermen, door een revalorizatie der honoraria.



### B. Principes naar dewelke het tarief wordt opgesteld :

1. De advocaat blijft uiteraard de eerste tarificateur. Hij blijft vrij in het bepalen van zijn ereloon. D.w.z. dat het tarief eenvoudig zal gelden als leidraad bij het opstellen van de staat van honoraria.

2. De bedoeling is een normaal tarief op te stellen. De idee van een minimum-tarief werd verworpen, uit vrees dat een dergelijk minimum-tarief de honoraria naar beneden zou halen. Het zal echter wel een minimum-tarief zijn in die zin dat men, naargelang van het belang van de zaak, het gunstig karakter van de uitslag, en de bijzondere kennissen en vaardigheid van de behandelende advocaat, steeds een hoger, en eventueel een aanzienlijk hoger ereloon mag vragen.

Anderzijds zal men ook steeds een lager ereloon kunnen vragen, indien de financiële toestand van de cliënt, het bijzonder gemakkelijk karakter van de zaak of andere omstandigheden het vergen.

Dit heeft ook voor gevolg dat de vroegere beslissingen van de Raad inzake overdreven honoraria of inzake te lage honoraria zonder meer blijven bestaan. Het is slechts wanneer de advocaat systematisch beneden het tarief zal dalen, voor het vaststellen van zijn honoraria, dat hij zich schuldig maakt aan bradagepraktijken en de waardigheid van het beroep in het gedrang brengt.

### C. Stand der werkzaamheden :

De werkgroep heeft tot hiertoe, tijdens een 6-tal bijeenkomsten, een tarief met puntenstelsel uitgewerkt voor de behandeling der zaken voor de politierechtbank, voor de rechtbank van eerste aanleg zetelende in graad van beroep tegen de beslissingen der politierechtbank, de korektionele rechtbank.

Het systeem is de plichten die de advocaat voor één dezer rechtsmachten of in verband met een dezer rechtsmachten kan uitvoeren, te ontleden en aan elk dezer plichten een waarde in punten toe te kennen. De waarde van 1 punt verschilt dan naargelang van de aard der behandelde zaak en de aard der rechtsmacht.

Zodra de werkzaamheden van de werkgroep « Tarifikatie » verder gevorderd zijn, zal u een ontwerp van dit puntensysteem worden toegezonden.

D. De heer Stafhouder geeft aan de commissie kennis van het in Nederland geldende puntenstelsel, samen met een verklarende brief van de secretaris van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten.

Opgemerkt wordt dat het Nederlandse tarief in hoofdzaak betrekking heeft op hetgeen men in het ontwerp van gerechtelijk wetboek « materiële akten » noemt.

### II. Advocaat-beheerder van vennootschappen.

1. De commissie is van oordeel dat geen beperkingen dienen te worden gesteld aan het deelnemen van de advocaat aan het beheer van vennootschappen. De advocaat blijft evenwel steeds onderworpen aan de algemene regel dat hij op geen enkele wijze de waardigheid van het beroep in het gedrang mag brengen of al te grote risico's nemen waardoor hij deze waardigheid in het gedrang zou kunnen brengen. Dé commissie is van oordeel dat hij, telkens wanneer hij beheerder of kommissaris van een vennootschap wordt, hij dit ter kennis dient te brengen aan dhr. Stafhouder. Indien dhr. Stafhouder merkt dat hij daardoor de waardigheid van de Orde in het gedrang brengt, zal hij de advocaat waarschuwen, eventueel in bestraffing doen stellen.

2. Wat betreft het optreden voor vennootschappen waarvan de advocaat beheerder is, meent de commissie dat een onderscheid moet gemaakt worden tussen a) pleiten en

b) het uitvoeren van andere juridische werkzaamheden. Wat dit laatste punt betreft meent de commissie geen enkele beperking te moeten opleggen.

Wat betreft het pleiten menen sommigen dat een absoluut verbod moet worden gehandhaafd. De meerderheid van de leden der commissie is echter van oordeel dat ook hier de algemene regels betreffende het eerbiedigen van de waardigheid van de Orde, de waardigheid en de onafhankelijkheid van de advocaat zelf, moeten volstaan. Zo is het ongepast dat een advocaat zijn persoonlijke belangen voor de rechtbank verdedigt; even ongepast is het dat hij zijn persoonlijke beslissingen, getroffen in de schoot van de raad van beheer, voor de rechtbank gaat verdedigen.

Derhalve stelt de commissie aan de Raad voor volgende beslissing te overwegen :

« De advocaat die beheerder is van een vennootschap mag voor deze vennootschap in rechte optreden, behalve wanneer hij persoonlijk in de zaak betrokken is of betrokken kan zijn. »

3. De heer Stafhouder geeft lezing van een brief van de Secretaris van de Nederlandse Orde van Advocaten, waarin gezegd wordt dat er in Nederland voor de advocaat die wenst beheerder te worden, geen andere beperking bestaat dan de regels van welvoegelijkheid en fatsoen.

### III. Public relations.

Enkele leden van de commissie stellen voor een folder te laten drukken, inhoudende een weergave van de jongste beslissingen van de Raad in verband met abonnement en mobiliteit. Deze folder zou onder gesloten omslag gezonden worden naar enkele met zorg uitgekozen firma's of instellingen.

Een ander lid van de commissie verwijst naar een brochure uitgegeven door de Nederlandse Orde van Advocaten, met titel « Advocaat en Prokureur ». Deze brochure omvat een 60-tal bladzijden.

De commissie sluit zich eenparig aan bij de idee van een dergelijke brochure, doch dan aanzienlijk korter.

Deze brochure zou een omstandige beschrijving geven van de werkzaamheden van de advocaat.

Op dit laatste punt zal ook in een volgende vergadering worden teruggekomen.

### Conferentie der Jonge Balie te Dendermonde.

Op zaterdag 16 december 11. had te Dendermonde in het Gerechtshof de plechtige openingszitting plaats van de Conferentie der Jonge Balie.

Wanneer de voorzitter der Conferentie, Mr. M. Mortier met het bestuur en de heer Stafhouder W. Melis de zaal binnentraden was deze behoorlijk gevuld. Verschillende magistraten hadden er aan gehouden deze voorname vergadering door hun aanwezigheid de nodige luister te geven die ze verdient.

De voorzitter der Conferentie, Mr. Mortier, verwelkomde in schitterende bewoordingen de aanwezigen en bracht o.m. een gezonde kritiek uit op bepaalde plaatsen in het

Gerechtsgebouw in verband met komende (?) verbouwingen.

Ook de redenaar van de dag werd door hem voorgesteld, nl. Mr. Alex Wiemeersch, lid van de balie, die als titel en onderwerp koos: « Enkele burgerrechtelijke gevolgen van de wet op de jeugdbescherming ».

Dit referaat dat een bewijs was van hard vorserswerk en ontelbare uren studie en opzoekingen werd op ongeëvenaarde wijze naar voor gebracht door Mr. A. Wiemeersch, wien op het einde van zijn rede een uitbundig applaus te beurt viel.

De tekst van de rede zelf zal verschijnen in een der volgende uitgaven van het Rechtskundig Weekblad en zal zeker ontelbare malen worden geraadpleegd met de meeste belangstelling.

Na hem kwam de heer Stafhouder Melis aan het woord die de spreker loofde voor zijn onmiskenbaar talent en nadien in zeer fijne bewoordingen de voorzitter der Conferentie van antwoord diende.

Na afloop van de zitting had het bestuur het gesmaakte idee de genodigden te vergasten op een buitengewone receptie in de hall van het Gerechtsgebouw en dit bood aan iedereen de gelegenheid in een gezellige atmosfeer te verblijven en te verzusteren met de vreemde confrères der zusterconferenties van binnen- en buitenland.

Een schitterend banket, opgediend in een der zalen van het « Castel » Heizijde, besloot deze zeer mooie dag en betekent alleszins een uitstekend begin voor de werkzaamheden van de Jonge Balie der Dendermondse Conferentie.

## TIJDSCHRIFTEN

**Omnilegie** : jg. 1967 - nr. 10 :

Wetgeving.

**Arresten en Adviezen van de Raad van State** : jg. 1967 - nr. juni-augustus :

Rechtspraak.

**Bulletin van de E.E.G.** : jg. 1967 - nr. 12 :

Vraagstukken inzake het wetenschappelijk en technisch onderzoek in gemeenschappen.

**Tijdschrift voor Notarissen** : jg. 1967 - nr. 12 :

Deweerd P., Over schepen en boten. — Alfabetische inhoudstafel.

**Tijdschrift voor Sociaal Recht** : jg. 1967 - nr. 7 :

Goethals H., Overzicht van de actuele rechtspraak inzake kindertoeslag voor loontrekkenden en zelfstandigen.

**Nederlands Juristenblad** : jg. 1967 - nr. 44/45 :

Kramer H.L.M., Beschouwing over de artikelen 252 en 253 Rechtsvordering. — Royer S., Internationaal congres over binnenvaartrecht te Rotterdam. — Böckner B.F.N., In dienst van God voor uw welzijn. — Register 1967.

**Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en registratie** : jg. 1967 - nr. 4976 :

Voskuil C.C.A., Het ontwerp voor een artikel 814 B. Rv. — een voorschrift dat in het Nederlandse recht misplaatst zou zijn (II, slot). — De Jongh Th. M., Het is gewenst dat het getuigeninstituut bij notariële akten gehandhaafd blijft.

**Advocatenblad** : jg. 1967 - nr. 10 :

Schaper T., Clarence Darrow. — Verpaalen O.A.C., Enkele lacunes in de tuchtsprocesrechtelijke voorschriften van de Advocatenwet? — Hooftman J.C., Public relations in de balie III. — Pot., H.J. Wijziging deurwaarders-tarief.

**Journal des Tribunaux** : jg. 1967 - nr. 4598 :

Tables des matières.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"